

Джордж Вервер

Геть із зони комфорту!

Бачення!
Благодать!
Дія!

Originally published in English under the title of
Out of the Comfort Zone by George Verwer
2000 © By George Verwer
English Edition published by Authentic Media, U.K.

2000 © By Operation Mobilisation Greater Europe for the Ukrainian edition.
Published in cooperation with “Stephanus Publishing”, Cherkassy.
Translated by permission. All rights reserved.
ISBN 978-617-503-125-4
2014 © By OM EAST
www.east.om.org

2000 © Джордж Вервер
Вперше видано „ОМ” у 2000 році
Авторське право захищене
Використання та розмноження матеріалів публікації
без дозволу видавця заборонено

Біблійні цитати наведено з „Біблії або Книг Святого Письма Старого та Нового Заповіту” (Українське Біблійне Товариство, 1992).

Переклад з англійської Оксани Чулій
Редактори: Світлана Филипчук, Петро Наконечний

Книга надрукована на пожертвування братів та сестер з метою закликати церкву до молитви за переслідуваних Божих дітей. Про випадки продажу книги просимо повідомити за адресою, вказаною у книзі.

Подяка

Особливу вдячність висловлюю Фалконові Гріну за прослуховування великої кількості моїх проповідей на касетах, а також за редагування моїх статей, написаних для цієї книги.

Також дякую Вірі Забрамскі та Гіларі Прайс за те, що вони присвятили свій час укладанню і редагуванню книги.

А ще я вдячний тисячам людей і сотням книг за той великий вплив, який вони справили на моє життя.

Особливі слова подяки – Біллі Грему, моєму духовному батькові, через проповіді якого я здобув життя з надлишком.

Передмова

Джордж Вервер вивів мене з моєї зони комфорту понад сорок років тому. Ми разом навчались у Меривільському коледжі, що у Теннессі, й час від часу разом молилися. Одного разу після чергової щирої та пристрасної молитви Джорджа почав молитися я, але досить флегматично. Раптом прямо посеред моєї молитви він схопився і вигукнув: „Я усе зрозумів!” – чим надзвичайно збентежив мене. Я зніяковіло поцікавився: „Джордже, що ж ти зрозумів?” На що він відповів: „Цього літа ми повинні поїхати до Мексики”. Саме стільки тривала наша перша розмова про Мексику, але він хотів відразу ж отримати від мене позитивну відповідь. Я сказав, що спочатку мушу про це помолитися.

Ми знову схиляли коліна в молитві, а через декілька хвилин Джордж знову перервав мене:

– Ну що, тепер ти готовий їхати?

– Джордже, цього часу не досить!!!

Я ніколи не забуду, яким стражданням був сповнений голос Джорджа, коли він промовив:

– Ну чому людям потрібно так багато часу?

Після тривалих роздумів я все ж погодився на цю коротку подорож разом із Джорджем та ще одним нашим однокурсником, Волтером. Я був переконаний, що все це ненадовго. Незабаром я збирався перейти до Вітонського коледжу, а тому

думав, що моя дружба із Джорджем та Волтером довго не триватиме. Можливо, я ніколи більше не побачу їх. Таке життя.

Усе це трапилося у вересні 1956 року, а ми з Джорджем ще й досі залишаємося близькими друзями та колегами, і він, як і раніше, підтримує стосунки з Волтером.

Джордж асоціюється в мене з тривалою дружбаю. Він не втрачає контакту з багатьма колишніми студентами Меривільського коледжу, а також з усіма, кого зустрів на своєму шляху.

У січні 1961 року я разом із Джорджем та Дреною святкував їхнє весілля. Джордж запросив мене виступити після проповіді. За цей виступ він пізніше і дорікнув мені (єдиний раз у житті). Я необачно припустив, що всі подарунки, які гості принесли для молодого подружжя, Джордж пороздає. Спочатку він за-сумнівався в доречності мого зауваження, проте потім усе-таки роздав більшість із них!

Ось приклад того, як Джордж повадився тоді зі своїм майном (чому я говорю „тоді”, адже він зовсім не змінився за ці роки?!). Одного разу він проповідував у маленькому зібранні у місті Мехіко, і його надзвичайно здивувало те, з якою щедрістю люди жертвували кошти на служіння Господу. Грошей було не так уже й багато, проте Джордж бачив, що люди були надзвичайно щедрі. Коли пастор проводжав гостя до авто, Джордж запитав, чи є в нього костюм. Пастор відповів: „Ні, немає”.

Джордж вигукнув: „А у мене стільки одягу!” Усе це відбувалося пізно ввечері, було темно, тому пастор не відразу зрозумів, що діялося. Джордж зняв із себе костюм, вклав його у руки здивованого проповідника й сів у авто. За кілька хвилин у іншій частині міста відбулося не менш несподіване видовище: худорлявий Джордж у самій лише спідній білизні стукає в двері християнського книжкового магазину, в якому зупинилася на ніч уся команда!

Весілля Джорджа та Дрени було напрочуд незвичайним. А святкування сорокаріччя з дня весілля – ще цікавішим. Я розглядав сотні запрошених: серед них – професори і люди з надзвичайно обмеженою освітою, бідні й багаті, керівники

величезних християнських організацій і ті, хто взагалі не прилічували себе до жодної християнської групи. Там були ті, хто досяг успіхів у громадському й особистому житті та хто ледве-ледве тримався на плаву. Усіх нас об'єднувало лише те, що впродовж багатьох років кожен із нас був Джорджовим другом.

Однак про Джорджа я хочу розповісти не лише це. Він – людина ризику. Йому подобається ходити по вістрі лева. Здається, ніби його зона комфорту – це повна відсутність комфорту. Він відчуває себе впевненим тоді, коли ризикує усім.

Джордж любить кататися на американських гірках, утім іде на ризик не просто заради самого ризику. Відтоді, як через подароване Євангеліє та проповідь Біллі Грема він прийшов до Христа, його єдиною пристрастю стало прагнення допомагати людям стати справжніми друзями Господа.

Для того щоб стати таким провідником, як Джордж, кожному з нас необхідно вийти зі своєї зони комфорту. Тож приготуйтеся прийняти новий виклик, який кине вам Джордж у цій книзі. Божа благодать обов'язково надихне і благословить вас.

Як і сам автор, книга *„Геть із зони комфорту!“* не розмінюється на дрібниці й відразу ж ловить вовка за вуха. Вона кидає серйозний виклик християнам ХХІ століття.

І останнє. Пристрасть Джорджа врівноважує його схильність до рівноваги. Я ціную мудрість, яку Бог дарував Джорджеві у багатьох важливих питаннях, які виникають у сучасному місіонерському служінні.

Дейл Ротон

Вступ

Ця книга призначена для християнських керівників, особливо для тих, в кому б'ється серце служителя, хто прагне чогось більшого для Тіла Христового. Вона написана також і для всіх тих, хто бажає наблизитися до Бога і хоче краще зрозуміти Його справи та Його задум для всього світу.

Щиро сподіваюся на те, що молоді люди, які колись очолюють масштабні програми збудови Божого Царства на землі, також прочитають цю книгу. Мені хочеться, щоб і багато членів організації „ОМ” (Operation Mobilization в Україні має назву „Обітниця миру”, або ОМ), духовних воїнів, які впродовж усіх цих років стояли разом із нами у вірі, також її прочитали. Сподіваюся, що зможу розкрити те велике бачення, яким палає моє серце. Декілька років тому я склав прислів'я, до якого дуже часто звертаюся. Воно завжди викликає сміх, оскільки люди знають, що це правда:

„Де двоє або троє людей Божих зібрані в ім'я Господа, там рано чи пізно буде повний безлад”.

Однак наш Бог великий і суверенний, а тому розібратися у повному безладі — для Нього не є справою неможливою.

Утворенню цього безладу сприяє світ, що нас оточує, його ми спостерігаємо протягом усієї історії людства, починаючи з Книги Буття і закінчуючи Книгою Об'явлення. У Божому Слові написано: „Скарб — у глиняних посудинах”, і про це не слід

забувати. Я називаю це явище „людським фактором”, а основна причина його виникнення — гріх.

Ми з дружиною щойно відзначили сорокаріччя з дня нашого весілля. У Великобританію, де ми нині мешкаємо, з'їхалося понад 450 чоловік, аби разом із нами прославити Господа і розділити нашу радість. Я чудово розумію, що, не будь зі мною моєї дружини Дрени, я не писав би зараз цих рядків. Ми декілька десятків років разом ішли до мети, описаної в цій книзі, і досі продовжуємо зростати у благодаті та пізнанні Господа Ісуса Христа, незважаючи на нашу слабкість та перешкоди, що постають на шляху.

Ця книга — вияв прагнення до такого життя, яким було життя Ісуса, про що розповідає Боже Слово. Я молюся, щоб із кожним днем ми все глибше пізнавали Писання, його таємниці та загадки, і вчилися приймати встановлені Богом пріоритети.

Набагато простіше зосереджувати свою увагу на „розбіжностях” між християнами, ніж знайти ту основу віри, яка об'єднує всіх нас. Працюючи на місіонерському полі і знаючи, що місіонерську працю виконують люди, ми не раз переживатимемо почуття болю. Як би ми не намагалися уникнути болю, ми неминуче доходимо висновку, що, як сказав Біллі Грем, „життя на планеті Земля у найкращому своєму вигляді сповнене суму”. Здатність прощати тих, хто завдав нам сильного болю, — один із головних принципів цієї великої духовної революції.

Джордж Вервер

1. Благодать – основа місіонерської праці

Благодать та її вороги

Ця книга – крик душі, прагнення побачити місіонерство, яким рухає благодать. Вислів „пробудження благодаті” став популярним після виходу друком книги Чарльза Свіндолла „Пробудження благодаті”, яка великою мірою послужила мені й тисячам інших людей. Вона розпочинається з нагадування, що християни спасенні по благодаті через жертвну смерть Господа Ісуса Христа на хресті й що нам нічим віддячити Йому. Ми можемо тільки прийняти Його безплатний дарунок благодаті. Свіндолл пише:

„Щойно ми усвідомимо вертикальне значення благодаті, безплатного дару від Бога, як відразу ж стане цілком доступною горизонтальна частина благодаті – вияв її стосовно оточуючих”.¹

У цій книзі йтиметься саме про „горизонтальну” благодать, яка допомагає нам усвідомити, що у Христі й християнські групи, й окремі християни, як кожен із нас, вільні від законництва, а тому можуть зростати і служити Христові так, як Він веде кожного з них. „Христос для волі нас визволив. То ж стійте і не піддавайтеся знову в ярмо рабства” (Гал. 5:1).

Ми радіємо у свободі, однак не виставляємо її напоказ. Ми можемо вправлятися в ній і навчати інших людей, водночас поважаючи їхнє життя з Богом та ту працю, яку вони здійснюють у Його ім'я. „Ви ж, брати, покликані для свободи, аби тільки

1 Із книги Ч. Свіндолла „Пробудження благодаті”, © 1990 Word Publishing, USA, авторське право захищено. Використано з дозволу.

свобода ваша не стала приводом для догоджання плоті, але любов'ю служить один одному” (Гал. 5:13).

Про благодать писали чимало християнських письменників. „Особисте пробудження” Стенлі Воука та „Дорога на Голгофу” Роя Хессона – дві з тих книг про істину благодаті, що справили на мене неабиякий вплив. „Дорога на Голгофу” ще здавна входить до переліку обов’язкового читання для членів „ОМ”. Ці книги навертають нас до Писання, яке навчає жити у злагоді й спілкуванні з оточуючими:

„Любов довготерпелива, любов лагідна, любов не заздрить, любов не чваниться, не горда, не поводить ся нечемно, не шукає свого, не роздратовується, не гнівлива, не радіє з несправедливості, а тішиться правдою, усе покриває, всьому вірить, завжди надіється, все терпить”

(1 Кор. 13:4-7).

„А ви один до одного будьте ласкаві, співчутливі, прощаючи один одному, як і Бог у Христі простив вам”
(Еф. 4:32).

Інше слово, яке я іноді використовую на позначення цього явища, це – „велике серце”. Мені на думку спадають події, описані в Євангеліях від Марка та Луки: Іван розповідає Ісусові про те, що учні заборонили чоловікові, який виганяв демонів у Його ім’я, робити це, адже він не був одним із них. Іван зайняв вузьку, законницьку позицію. Реакція ж Ісуса виявилася для всіх несподіваною: „Не забороняйте йому, бо ніхто, хто чинить чудо ім’ям Моїм, не може скоро лихословити Мене. Бо хто не проти нас, той за нас” (Мк. 9:39-40). Ісус діяв за покликом великого серця.

У Посланні до римлян, 8:28, знаходимо ще один відомий вірш про „велике серце”: „А знаємо, що все діє на добро тим, хто любить Бога, і хто покликаний згідно Його волі”. Ми часто користуємось цим віршем як нагадуванням про те, що Бог, як і

раніше, співчуває нам, коли ми або наші близькі опиняємось у складній ситуації. А ще ми згадуємо його, коли вважаємо, що проблеми інших людей викликані їх неправильною поведінкою, неправильним вибором позиції або стратегії.

У місіонерській роботі так не вистачає пробудженого благодаттю ставлення великого серця. Брак благодаті дуже часто стає причиною болю й напруги і заважає Богові діяти у різних куточках світу. Так часто наше спілкування ґрунтується радше на незначних збіжностях у позиції, ніж на Євангелії і насправді дивовижно чітких доктринах віри.

Ось яким ворогам благодаті Свіндолл дає визначення:

„...іззовні: законництво, вимогливість, традиціоналізм, маніпуляція, претензії, негативне ставлення, контроль, порівняння, ідеалізм, конкуренція, критика, дріб'язковість і багато іншого; а зсередини: гордість, страх, спротив, гіркота, дух непростення, невпевненість, плотські зусилля, провина, сором, плітки, лицемірство і ще багато іншого... Усі вони вбивці благодаті!”

Я розмірковую про всіх тих людей, яких відкинули лише тому, що вони не виправдали чийхось очікувань – не були баптистами або членами англіканської церкви, не говорили на мовах або не відповідали одній із сотень інших вимог, висунутих щодо них, як вагомих, так і зовсім незначних. Скільки людей пережили біль та зневагу з боку тих, хто акцентують на дарах Духа, лише тому, що вони не поділяють їхніх поглядів. І, навпаки, ті, хто роблять наголос на дарах Духа, також відчувають неприйняття з боку тих, хто цього не практикує.

Нерідко прямо з-за кафедри проповідники привертають увагу своїх слухачів до таких незначних дрібниць, справляючи тим самим негативний вплив на мислення членів церкви та їхнє ставлення до інших людей та поглядів, відмінних від їхніх власних. Виникає враження, що такі деталі набагато важливіші для нас, аніж єдність та істина, які ми отримуємо через

народження Святим Духом в Ісусі Христі. У цьому нам дуже часто бракує благодаті.

Вияв благодаті у відгуках про свою та чужу працю

Чимало шкоди завдає брак благодаті, виявляючись у висловлюваннях членів однієї церкви або церковної чи місіонерської організації про тих, хто належать до іншої церкви або організації. Найчастіше підґрунтям таких висловлювань не є точні факти та всебічне вивчення питання. Однак нерідко саме ті, хто обіймають керівні посади, беруть на себе сміливість робити такі твердження. Мій сорокарічний досвід показує, що доволі часто ми, іноді самі того не усвідомлюючи, відпускаємо негативні зауваження на адресу інших керівників або їхнього служіння. Інколи вони зовсім не підкріплені фактами, що призводить до виникнення неправильних висновків та узагальнень. А буває й так, що, хоча факти самі по собі й точні, ми обертаємо їх так, що вони можуть заподіяти шкоди або завдати болю.

Утім це не стосується конструктивної критики, зразок якої подано у 18-му розділі Євангелія від Матвія:

„Якщо ж згрішить проти тебе брат твій, піди і докори йому сам на сам. Коли послухає тебе, то придбав ти брата твого. Коли ж не послухає, візьми з собою ще одного або двох, щоб устами двох, або трьох свідків підтвердилось всяке слово. Коли ж не послухає їх, скажи церкві. А коли і церкви не послухає, то хай буде він тобі, як язичник і митник” (Мт. 18:15-17).

Зізнаюся, що дуже важко знайти золоту середину: відкрито і сміливо говорити істину й робити це в любові. Я думаю, що часто ми, керівники, не усвідомлюємо того, як сильно ранили людей надто різкі заяви або ті, що не відповідають істині. Щойно інформація потрапляє в пресу або електронну пошту, її стає неможливо виправити. Якщо ми пробуджені благодаттю

і любов'ю Господа, то задумуймося над тим, що ми говоримо або пишемо про інших людей.

Прагнення говорити лише правду у сучасному суспільстві сходить нанівець. Однак, сказавши неправду, нам необхідно звернутися до Божої благодаті, щоб визнати свій гріх та виправити становище. У протилежному ж випадку нам доведеться всіляко прикривати свою помилку. Якщо ви вважаєте, що в християнстві не існує Вотергейт – то на вас чекає сюрприз! (Ідеться про відомий урядовий скандал у США в 60-х роках за правління президента Ніксона. – *Прим. ред.*)

Закон більшості країн світу проголошує людину невинною доти, доки не буде доведено протилежне. Проте у християнських колах часто відбувається навпаки: нас вважають винними, доки ми не в змозі довести свою невинність. Нехай Бог простить нам за це. Щоб здобути перемогу в цей смутний час, то маємо прислухатися одне до одного і прагнути до спілкування в благодаті. Це стосується як місіонерської діяльності, так і служіння місцевих церков, і вже тим більше наших шлюбів і взаємостосунків з людьми.

Пліч-о-пліч із неконструктивною критикою нерідко йде схильність перебільшувати. Багатьом із нас не подобається, коли віруюча людина хвалиться, проте не в багатьох вистачає любові та сміливості закликати таку людину говорити істину або попросити обґрунтувати свої слова. Як сумно, що вислів „кажучи по-євангельськи” тепер означає, що людина щось перебільшує. Якби ми намагалися дотримуватися більш точних цифр у своїй звітності, наша місіонерська робота від цього лише виграла б.

Наприклад, якщо радіостанція або телеканал оголошує потенційну кількість своїх слухачів, було б великою помилкою вважати, що саме така кількість людей насправді слухає або дивиться їх. Так само нам доводиться погодитися з тим, що факт сповідання віри або прийняття рішення на користь Христа не завжди є доказом істинної та глибокої віри людини. Хтось колись сказав, що якби всі заяви про тих, хто увірував у його країні, були правдивими, то кожна людина повинна була

б спастися двічі! Якщо ми по-справжньому цінуємо своїх слухачів, то повинні обережніше оперувати фактами.

З іншого боку, людям, яких ображає перебільшена й не-об'єктивна звітність, не слід імпульсивно ставити хрест на проповідниках, які її подають, – спочатку необхідно поговорити з ними. Якщо людина розуміє, що таке покірність і хресний шлях, вона не квапитиметься звинуватити й осудити братів і сестер, а особливо керівників Божого служіння. А тим, хто робить заяви, що не відповідають істині, й перебільшує факти, варто бути більш відкритими і готовими змінитися. Їм необхідно ретельніше готуватися і досліджувати факти, аби не подавати спотвореної інформації. Керівникам слід навчитися любити своїх критиків, брати до уваги їхні зауваження і негативно про них не відгукуватися.

У розділі *„Благодать, що дарує людям життя”* Чарльз Свіндолл визначає дві тенденції, які заважають благодаті виявлятися у наших стосунках з іншими людьми. Перша з них – це схильність до порівняння:

„Для того щоб навчитися ставитися до людей із благодаттю, необхідно звільнитися від законницької схильності порівнювати. (Так, це – форма законництва.) Бог створив кожного з нас і намагається наблизити нас до замисленого Ним образу. Єдиний еталон для Нього – це Його Син. Він бажає, щоб кожний із нас був унікальним,... неповторним, несхожим на інших”.

Друга тенденція, яка заважає благодаті виявлятися, – це схильність до контролю:

„Владні люди перемагають. Фізично або словесно залякуючи оточуючих, вони пробивають собі дорогу, маніпулюючи нами, змушуючи виконувати їхню волю. ...Контроль, як і порівняння, знищує благодать. Якщо ви постійно намагаєтеся контролювати оточуючих, то благодать – поняття чуже для вас”.

Протилежністю пробудження благодаті є людське прагнення до законництва, вузькість поглядів і грубість, якими ми часто прикриваємо свої страхи та комплекси. Відверто кажучи, я все ж вірю у щирість деяких із святих, хто неправильно розуміє Писання, посилаючись на свої улюблені уривки з Біблії та нехтуючи при цьому всім контекстом Божого Слова.

Дивно, що деякі церкви, які я знав ще двадцять років тому, причиною створення яких було прагнення благодаті, і які колись були сповнені нових ідей та стратегій, у багатьох питаннях стали ще більш законницькими, ніж ті старі церкви, з яких вони свого часу вийшли у пошуках благодаті та свободи. І якщо ви спробуєте сказати про це молодим (тепер уже не дуже молодим) керівникам таких церков, то переконаєтеся, що все повертається на круги своя.

Хіба двотисячолітня історія людства не доводить, що Бог може діяти найрізноманітнішими способами? Кожна місія дотримується своєї стратегії, більше того, всередині більшості місій та церков виникають розбіжності в думці стосовно питань стратегії та планування. Чи варто ж нам бути такими прискіпливими в питаннях, щодо яких Біблія не дає чітких, однозначних вказівок? Чи ж не можемо визнати, що через різних людей Бог діє по-різному? Божа справа більша за будь-яку створену людиною організацію. А для виконання цієї справи необхідно, щоб організації реагували на потреби, які виникають навколо них. Наприклад, Бог створив організацію „ОМ”, щоб мобілізувати для служіння молодь Європи, Північної Америки та всього світу. Ми не вклоняємось організаціям і не засмучуємось, якщо не у всьому згодні з їхніми стратегією і тактикою. Їх слід сприймати в контексті конкретної мети, виробляючи у собі позитивне ставлення. Пригадайте, у Посланні до филип’ян сказано, що ми повинні ставити інших вище за себе: „Не робіть нічого через суперечки або ради марної слави, але в покорі шануйте один одного вище від себе. Дбайте кожен не тільки про себе, а також і про іншого” (Флп. 2:3-4).

Чи не здійснило б застосування цієї істини в житті кожного з нас революції любові та благодаті? І тоді ми опікувались

би не лише планами, цілями і стратегіями власної організації, що природно, але й мали б „велике серце”, краще розуміли б загальну картину того, що відбувається навколо нас і більше вболівали б за єдність у Тілі Христовому. Ось якби одного дня керівники місій раптом почали позитивно відгукуватися про плани, цілі та стратегію інших організацій! Як було б чудово, якби письменники та художники-християни підтримали справу інших людей, а не дбали лише про власну, використовуючи на своїх семінарах та презентаціях чужі книги й матеріали. Я дякую Богові за тих, хто вже так чинить.

Для того щоб показати повагу до інших людей, недостатньо захищати їх тільки на словах. Щоб зробити це, організації повинні брати на себе тягар турбот одна одної, працювати пліч-о-пліч і надавати фінансову, молитовну та освітню допомогу. Звісно ж, тут не обійтися без рівноваги, оскільки кожна організація має своє, дане їй Богом, бачення і методи. А тому не варто вдавати єдність там, де її насправді нема, і наполягати на своєму в тих питаннях, які зовсім не є життєво важливими. Проте не треба використовувати цей факт як виправдання і заперечувати, що Біблія закликає нас шанувати одне одного і чинити по благодаті, – адже саме так чинить із нами Бог.

Вияв благодаті за умови виникнення розбіжностей

Отож, для того щоб справедливо відгукуватися про оточуючих, не перебільшувати своїх успіхів у справі поширення Євангелії, щоб давати об'єктивну оцінку справам інших людей і бути чутливими до культурних і богословських розбіжностей між нами, нам необхідне пробудження благодаті. Проте благодать потрібна і для вирішення спірних питань усередині церкви стосовно того, яким чином виконувати Велике Доручення. Як часто альтернативні служіння сприймаються місіями як неприйнятні, щодо них висувають ультиматум „або-або”, замість того щоб запропонувати „і те, й інше”. У таких питаннях існує чимало суперечностей, про які йтиметься далі у цій книзі. Я розглядатиму

аргументи і „за”, і „проти”, зіставляючи потенціал „виробників наметів” і місіонерів, які посвячені лише служінню, розмірковуватиму про те, чи слід місіям покладатися на фінансову допомогу з-за кордону і чи варто „західним” країнам посилати своїх місіонерів, замість того щоб мобілізувати корінних мешканців.

При обговоренні суперечливих питань виникає необхідність лише в одному – ставленні, „пробудженому благодаттю”, яке допомагає цінувати працю інших людей, не порівнювати їх з оточуючими, не прагнути маніпулювати ними, позбутися вузькості у поглядах („це можна зробити тільки так”) і не судити про організацію, не взявши до уваги її конкретної мети. За умови виникнення розбіжності у поглядах, проводьмо дискусії конструктивно і з любов’ю, а якщо суперечка й виникає, то вирішуймо конфлікт тим же шляхом. Давайте вчитися визнавати розбіжності між нами. Найважливіше – це те, що всі ми – християни й усі покликані нести у світ Євангелію. У нашій роботі обов’язково виникатимуть ситуації, коли ми в чомусь не погоджуватимемось одне з одним. Існують ситуації, в яких необхідно твердо відстоювати свою думку. Нерідко мені навіть хочеться, щоб християни рішучіше відстоювали свої переконання, особливо коли йдеться про такі питання, як Десять заповідей, доктрина спасіння винятково по благодаті і виконання Великого Доручення. Якщо ж нам не вдається дійти згоди в головному, то, може, варто по благодаті в любові залишитися при своїй думці і повернутися до справи?

Щоб довести, що таке ставлення допомагає знайти вихід, звернімося до конкретної суперечності, що існує у світі місій. Це суперечка про те, за якими критеріями відбирати кандидатів для того чи іншого роду місіонерської праці. У сучасній церкві точиться чимало суперечок щодо значення та вживання слова „апостол”. У певних колах цим словом називають лише обмежене число талановитих і кваліфікованих людей. Однак таке ставлення формує у свідомості людей переконання, що тільки найкращі можуть претендувати на місіонерське служіння. Я цілковито схвалюю практику ретельного відбору кандидатів на місіонерську роботу, втім тривала історія церкви свідчить про

те, що Бог посилає на місіонерське служіння людей із найрізноманітнішими дарами і кваліфікацією. То навіщо ж осуджувати тих, чий погляд розбігається із вашими власними?

У своїй книзі „Навіщо й думати про місію?” Стівен Гаукроджер пише:

„Історія місій – це яскрава оповідь про „негеройських героїв”, які відзначилися радше послухом, аніж видатними здібностями. Чи не щодня Бог підтверджує Своє слово: „Подивіться, брати мої, хто ви покликані: небагато серед вас мудрих за тілом, небагато сильних, небагато благородних; але Бог вибрав немудре світу, щоб засоромити мудрих, і немічне світу вибрав Бог, щоб засоромити сильне” (1 Кор. 1:26-27).

Нині чимало церков та місіонерських організацій запрошують у нетривалі місіонерські поїздки молодих людей, які не мають жодного місіонерського досвіду. Навчання безпосередньо на полі бою (метод, яким користувався сам Ісус) зарекомендувало себе як найкращий спосіб підготовки місіонерських керівників і місіонерів до тривалого терміну служіння. Дехто вважає, що нові, а особливо молоді працівники не здатні як слід виконувати роботу. Однак мій досвід засвідчує (і мені приємно констатувати цей факт), що Бог використовує найрізноманітніших людей. Свідчення на підтвердження цього ви можете знайти у чималій кількості книг, серед яких „Євангелія для „чайників”” Б. Маннінга та „Дорі, дівчинка, яку ніхто не любить” Д. Стоун. Утім, на превеликий жаль, щойно новачок відчує, що Бог закликає його до служіння, як виявляється, що всіх починає хвилювати якість його потенційної роботи.

Коли мені було дев'ятнадцять років і я був одним із таких „чайників”, Бог покликав мене служити в Мехіко. Чому ж нині ми так часто відкидаємо молодих і не зовсім молодих людей, які, на нашу думку, не належать до лав апостолів, але мають палке бажання служити Господу? Трапилося так, що непомітно

для нас самих доктрина удосконалення вступила у шлюб із законництвом, і тепер вони разом стоять на заваді найщирішим і найревнішим учням, не дозволяючи їм зробити й кроку в бік місіонерського служіння. У своїй книзі *„Не стійте просто так”* Мартін Голдсміт пише:

„Місії потребують високоосвічених людей, однак їм не менш потрібні й просто хороші люди, які, може, й не мають високого рівня академічних знань і професійних навичок. Місії працюють з різними людьми, а тому потребують працівників із різним досвідом і минулим”.

Тож давайте ми, старші та більш досвідчені керівники, визнаємо і той факт, що чимало з так званих „кваліфікованих” служителів нашого покоління залишили поле битви або впали в серйозний гріх. По-справжньому значних помилок і гріха, який засмучує Бога, зазвичай припускаються не недосвідчені новачки, які приїхали на місіонерське служіння лише на короткий термін. Ми – Божий народ, а тому повинні більше турбуватися про свою молодь – наших майбутніх керівників. Замість того щоб засуджувати їх за стиль одягу або музичні вподобання, нам слід ставитися до них із благодаттю та любов’ю. Не варто порівнювати свої, як нам здається, сильні сторони з їхніми слабкими; краще уважніше поглянути на власні слабкості й навчитися в любові покривати огріхи інших. Це допоможе нам визнати, що вони привносять неймовірну енергію і новий потенціал у справу поширення Євангелії.

Одну із глав своєї книги *„Пробудження благодаті”* Чарльз Свіндолл назвав *„У благодаті залиштеся при своїй думці та йдіть уперед”*. Це – чудове визначення підходу, якого я намагався дотримуватися у всіх дискусіях, про які буде йтися в цьому та інших розділах. Свіндолл пише:

„Однією із ознак зрілості є вміння не погоджуватися, водночас не стаючи в опозицію. Проте це неможливо без благодаті. А тактовність при виникненні розбіжностей – одне з вищих досягнень благодаті”.

Далі автор цитує Послання до ефесян, 4:29-32, закликаючи до пробудження благодаттю на місіонерській роботі. Я вже цитував 32-й вірш цієї книги, однак прочитаймо цей уривок повністю:

„Нехай жодне гниле слово не виходить з уст ваших, а тільки добре для повчання, щоб воно подавало благодать тим, які чують його. І не засмучуйте Божого Духа Святого, Яким ви запечатані в день викуплення. Усяка прикрість, і лютість, і гнів, і крик і лихослів'я з усякою злобою нехай будуть відкинені вами. А ви один до одного будьте ласкаві, співчутливі, прощаючи один одному, як і Бог у Христі простив вам”.

Працюючи над цією книгою, я одночасно почав читати *„Що дивовижного у благодаті?”* Філіппа Янсі (книгу, яка стала книгою року в Асоціації християнських видавництв). Я рекомендую вам прочитати її, щоб стати людиною, пробудженою благодаттю.

Рекомендована література:

- Ч. Свіндолл *„Пробудження благодаті”*
- Ф. Янсі *„Що дивовижного у благодаті?”*
- С. Воук *„Особисте пробудження”*
- Р. Хессон *„Дорога на Голгофу”*
- М. Лютер *„Коментар до Послання до галатів”*

Список використаної літератури:

- М. Голдсміт *„Не стійте просто так”*
- Б. Маннінг *„Євангелія для „чайників”*

2. Ми – свідки Йому

Покликані свідкувати

У книзі *„Навіщо й думати про місію?”* Стівен Гаукроджер описує місіонера, поле діяльності якого перебуває за межами звичного для нього середовища:

„Це – людина, послана своєю церквою як свідок Ісуса Христа поза межі своєї культури. Поняття „за межі своєї культури” включає відмінність у мові, географії або суспільному устрої. Він або вона свідомо:

- свідчить про Христа своїм життям, ставленням, вчинками та словами;
- прагне залучити тих, хто прийшов до Христа, до спілкування церкви, а якщо церкви не існує, то завдання місіонера – організувати її”.²

Чому я зобов’язаний прийняти виклик місіонерства і присвятити своє життя поширенню Доброї Новини? Чому мені слід замислитися про місіонерське служіння? Ці запитання кардинально відрізняються від таких загальних запитань, як „Навіщо потрібні місіонери?”, „Як надихнути *інших* людей поїхати на місіонерську точку?”

„Чому саме я повинен взяти участь у місіонерській роботі?” – це запитання вимагає прийняття особистого рішення, воно

² Із книги С. Гаукроджера *„Навіщо й думати про місію?”* (IVP). Цитовано з дозволу.

примушує прислухатися до Святого Духа і підвести очі на Бога, щоб довідатися, який напрям Він хоче, щоб ми обрали в житті. Це – надзвичайно складне рішення, але іншого я ніколи б не запропонував.

Через Своє Слово Бог наказує нам бути Його свідками. Виклик Великого Доручення кинуто нам у всіх чотирьох Євангеліях (див. Мт. 28:18-20, Мк. 16:15, Лк. 24:46-49 та трохи під іншим кутом в Ів. 20:21-23). У цьому контексті надзвичайно важливим є уривок із Книги Дій. Прочитайте його уважно: „Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і ви будете Моїми свідками в Єрусалимі, по всій Іудеї та Самарії, аж до краю землі” (Дії 1:8). Це означає, що ми повинні бути свідками Христові, будувати Його Царство в тому місці, де ми знаходимося (у своєму Єрусалимі), і далі, по всьому світі. Це означає, що свідчити необхідно прямо зараз, незалежно від того, де ми живемо. Стівен Гаукроджер пише:

„Отже, із притаманною Біблії непохитною логічністю та пристрасним ентузіазмом вона розповідає про надзвичайну важливість місій. Цілком зрозумілою для нас є природа і дії Бога-Отця, вчинки і слова Бога-Сина, а також приклад ранньої церкви, натхненної Святим Духом. Святий Дух допомагає нам застосовувати Писання у нашому житті, і ми підкоряємось Його владі. Нам дано повеління провадити місіонерську діяльність аж до приходу Ісуса Христа, готуючись у такий спосіб до великого майбутнього, яке очікує на нас. Біблія ясно говорить про те, що наша християнська віра – це віра місіонерська, якщо ж у нашому житті бракує місіонерства, то логічно виникає запитання: „Чи біблійна наша віра?”

Свідкувати означає „бути” і „робити”. Це питання „і того, й іншого”, а не „або одного, або іншого”. Ось як про це висловився Е.У. Тозер:

„Якби людська природа була досконалою, то „бути” і „робити” не суперечили б одне одному. Людина, в якій не було б гріха, жила б правильно... Її вчинки лише виявляли б її сутність. Проте наша людська природа все ускладнює. Гріх вніс моральну плутанину в життя і спотворив його. Частини нашого єства, створені для підсвідомої гармонійної взаємодії, часто опиняються в частковій або повній невідповідності одна одній, а іноді навіть у протиріччі. Саме з цієї причини так складно досягти гармонійності характеру” („Корінь праведності”).³

Благочестиве, святе життя, сповнене любові та вірності, є потужним свідченням, незалежно від того, чим займається людина. Однак Книга Дій та історія ранньої церкви говорять, що окрім благочестивого життя свідок повинен ще й сміливо розповідати про Ісуса Христа. У своїй книзі „Клієнт” Джон Гришем доводить, що свідчити у справі вбивства доволі небезпечно. Це стосується й свідчення про смерть, поховання і воскресіння нашого Господа Ісуса Христа. Моє серце прагне ясності й простоти. Тож із надзвичайною уважністю поставимося до визначення місіонерської стратегії, щоб труднощі не злякали нас і не примусили скласти руки. Нехай вірш із Книги Дій про сміливе свідчення допоможе нам пам'ятати, що „робити” не менш важливо, ніж „бути”.

Чимало християн вважають розмови про це безглуздими. Вони визнають необхідність бути свідками вдома і на роботі, жити благочестиво й розповідати про Ісуса своїм рідним та друзям. Вони опікуються бідними свого міста, водночас не бажаючи й чути про заклик іти „аж до краю землі”, і вважають, що його звернено не до них особисто, а до когось іншого.

Дехто настільки зайнятий своїми проблемами, що вже неспроможний підняти голову і побачити край землі. Інші, особливо у тих країнах, які традиційно посилають місіонерів,

³ Із книги Е. У. Тозера, „Корінь праведності”, 1955, 1986 Camp Hill, PA Christian Publications. Цитовано з дозволу.

отримують необ'єктивну інформацію і спрощують ситуацію, говорячи: „Західні місіонери більше не потрібні, оскільки витрати на їхнє утримання занадто великі, тому краще надавати фінансову підтримку місцевим працівникам, аніж посилати у ці країни своїх місіонерів”. Декотрі люди й організації, навпаки, помилково вважають, що для місіонерської роботи необхідні лише „висококваліфіковані” професіонали, хоч насправді потреба існує у найрізноманітніших працівниках, і для кожного є свої можливості. Багато хто просто перестав цікавитися потребами жителів далеких куточків землі, бо стомився від передозування інформації, яка лине звідусіль. Такі люди зможуть зрозуміти потреби нужденних, лише особисто опинившись поряд із ними й понюхавши пороху на місці. (Це одна з найважливіших, на мою думку, причин надзвичайної корисності короткотривалих місіонерських програм, незважаючи на весь їх ризик. Нерідко вони допомагають побачити нужди „на краю землі”).

Існує чимало причин, з яких люди на цікавляться тим, що діється „аж на краю землі”. Однак це не дає нам права нехтувати чіткою та зрозумілою обітницею і повелінням, даним нам Господом в уривку з Книги Дій, який я цитував. Писання цілком ясно говорить, що наша відповідальність не закінчується „Єрусалимом”. Апостол Павло не раз наголошував на важливості досягнення Євангелією усіх людей:

„При тому я намагався проповідувати Євангеліє не там, де Христове ім'я було вже відоме, щоб не будувати на чужій основі” (Рим. 15:20).

„...Так щоб проповідувати Євангеліє і в країнах, за межами вашими, а не хвалитися готовим на чужому полі” (2 Кор. 10:16).

Сила свідкувати

Відгукуючись на Велике Доручення, нам не слід забувати про обітницю, яка є його складовою: „...та приймете силу, як Дух Святий злине на вас”. Істинний свідок відчуває Божу силу.

Біблія дуже чітко говорить про те, що сили для християнського життя приходять від Господа: „Але скарб цей ми носимо в глиняних посудинах, щоб велич сили приписувалася Богові, а не нам” (2 Кор. 4:7).

Ця сила зовсім не обов’язково передує великим чудесам та зіціленням. Дехто вважає, що якщо вони не бачать чудес та зіцілення, то немає й сили. Втім усе зовсім не так. Книга Дій – ще один доказ того, що саме Святий Дух наділяє людей сміливістю. Проте нам необхідно бути надзвичайно обережними й уникати крайнощів. Наприклад, не варто вірити, що якась досконала формула (якесь особливе знамення) дозволить нам звершити те, на що раніше ми були неспроможні. Для нас життєво важливо розуміти, яким саме шляхом Святий Дух веде нас у місіонерському служінні.

У Книзі Дій 1:8 ми знаходимо обітницю про те, що Божі свідки сповнюватимуться Святим Духом. На превеликий жаль, крайнощі та упереджене розуміння Святого Духа й освячення збили з пантелику і принесли розчарування чималій кількості людей. Ми схильні забувати, що, як сильно ми не були б сповнені Святим Духом, „людський фактор” усе ж нікуди не зникає. Ми – звичайнісінькі люди, які стикаються з труднощами, припускаються помилок, яким притаманні слабкості. Я все більше переконуюсь у тім, що Бог сповнює і використовує найрізноманітніших людей, чимало з яких, якщо судити з людського погляду, не подають жодних надій. Будучи молодим християнином, я був схильний до екстремізму та „гіпердуховності”. І якби не навчився брати до уваги „людський фактор”, присутній у мені та інших людях, то дуже швидко зійшов би з дистанції.

Якщо, стоячи перед лицем Великого Доручення, ви розчаровані своєю плотяною природою, якщо вас паралізує складність кинутого вам виклику, то зверніть увагу на підхід Павла до проблеми своєї слабкості, описаний у 2 Посланні до коринтян, 12:8-10:

„Про це я просив Господа тричі, щоб той відступився від мене. Але Він сказав мені: “Досить для тебе благодаті

Моєї, тому що сила Моя звершується в немочі”. Отже, я буду краще хвалитися немочами моїми, щоб сила Христова перебувала в мені. Тому, люблю мені в немочах, у знущаннях, у нуждах, у переслідуваннях, в утисках за Христа, бо коли я немічний, тоді сильний”.

Павло, якого Бог використовував таким чудовим чином і чия біографія удостоєна того, щоб бути записаною у Книзі Дій, так само, як і ми, відчував слабкість. Утім, саме він під керівництвом Святого Духа підбадьорює нас.

Продовжуй іти вперед, незважаючи на розчарування

Відгукуючись на поклик Великого Доручення, натхненні обіцянкою отримати силу і сповнюватися Святим Духом, ми повинні розвивати в собі два способи мислення і дії. По-перше, твердий намір знову підводитися та йти вперед, якщо нас спіткала невдача або розчарування. Нам необхідно визнати і прийняти той факт, що в місіонерському служінні ми будемо припускатися помилок, падати і грішити. Це не означає, що нам не варто хвилюватися про це, однак не слід дозволяти переживанням та почуттю провини загнати нас у глухий кут і паралізувати. Натомість слід залишити їх позаду і, навчившись на власних помилках, іти вперед, досягаючи нових висот у стосунках із Богом. Одного разу мені до рук потрапила книга І. Люцера „Невдача: запасний вхід до успіху”. Я не читав її, але чого варта одна лише назва! Незважаючи на всі свої намагання, „чайники” іноді зазнають невдач і порушують свої обіцянки. Та ось як ставиться до такого роду гріха (звісно ж, невдача не завжди є гріхом) Біблія: „Діточки мої! Це пишу вам, щоб ви не грішили, а коли б хтось згрішив, то ми маємо Заступника перед Отцем, Ісуса Христа, Праведника” (1 Ів. 2:1).

Кожному з нас необхідно навчитися після падіння вставати разом із Христом. Саме про це й ідеться у Посланні до євреїв:

„Коли ви терпите кару, то Бог поводитьсь з вами, як з синами, бо чи є такий син, якого батько не карав би? А коли залишаєтесь без покарання, для всіх загального, то ви незаконні діти, а не сини. До того ж, ми мали тілесних батьків наших, які карали нас, і ми поважали їх, то чи не повинні ми набагато більше коритися Отцеві духів, щоб жити? Ті карали нас, як знали, на небагато днів; Він же – на нашу користь, щоб ми стали учасниками Його святості. Всяка кара здається спочатку не радістю, а смутком, але потім, навченим через неї, приносить мирний плід праведності” (Євр. 12:7-11).

Якщо ми живемо з Богом, то Він навчає і карає нас, використовуючи наші падіння. Це – надзвичайно серйозно, втім, не смертельно. Учїться, піднімаючись, сміятися над собою.

Я чудово пам’ятаю, як у 1961 році Бог покарав мене. Тоді я жив у Іспанії, але, маючи намір служити у мусульманських і комуністичних країнах, вивчав російську мову. Влітку я вирушив до Москви в авто, доверху набитому добре, як мені здавалося, захищеними Бібліями. У мене було таке чудове бачення! Ви, певно, чули про брата Ендрю, великого Божого контрабандиста?! А от я виявився великим Божим розтяпою! Те літо закінчилося для мене і моїх друзів особистим знайомством з КДБ і статтями в газетах, які розповідали про арешт американських шпигунів. Після декількох днів допитів нас визнали релігійними фанатами і з автоматниками супроводили до австрійського кордону. Саме після цього фіаско в день молитви мене осяяла ідея створити велику організацію „Операція Мобілізація” або просто „ОМ”. І знову ж лише завдяки Божій благодаті відразу після такої невдачі народилось щось настільки велике, що згодом перетворилося на духовний вибух, який почув увесь світ.

Чи буває, що ви провалили план А? Якщо так трапилось, то подякуйте Богові за Його суверенність і за вірш: „А знаємо, що все діє на добро тим, хто любить Бога, і хто покликаний згідно Його волі” (Рим. 8:28). Плани Б і В можуть виявитись нічим не

гіршими за план А. Може, вам здається, що ви припустилися безлічі помилок і рухаєтеся зовсім не в той бік. Можливо, у розпачі ви перейшли до плану Г або навіть Д. Скажу лише: слава Богу за довгий алфавіт! Уперед! Незважаючи на невдачі, розчарування і труднощі, зберігайте позитивне ставлення до життя, ставлення, пробуджене благодаттю, та йдіть вперед, відгукуючись на поклик Ісуса бути свідками Йому по всьому світі.

Бути активним

Другий спосіб позитивного мислення, який нам конче необхідний, – бути активним! Такий підхід передбачає, що наші рішення повинні супроводжуватися діями. Слово „активіст” ніби написано на кожній сторінці Книги Дій. Чимало Божих людей ще й досі п'ють депресивний коктейль ідеалізму, само-спостереження та марних надій, від якого неминуче виникає нова форма духовного пупковізму (споглядання свого пупка), яка жодним чином не має нічого спільного з Книгою Дій. К.С. Льюїс писав, що ми схильні думати, але не діяти, відчувати, але не діяти. Якщо ми будемо лише думати і відчувати, але не підкріплювати це діями, то незабаром виявимося недієздатними. „Ви чекаєте якогось особливого заклик, щоб знайти, нарешті, свою духовну нішу в Божому стратегічному плані?” – запитують Боб Сжогрен, Білл та Емі Стернз у книзі „*Майте бачення*” і закликають:

„Не чекайте даремно. Ми – Божий народ, а тому маємо чітке повеління, вказівки і заклик. Нам слід підкорити своє життя об'єктивній меті – зробити всіх, включаючи й самих себе, послідовниками та учнями Христа. Висловлюючись мовою Старого Заповіту, ми повинні благословляти кожен народ можливістю та привілеєм стати частиною Божої сім'ї через викуплення в Ісусі Христі”.

Тож відвернімося від бездіяльності й по-новому навернімося до Господа, заново усвідомивши те, чим ми володіємо в Ісусі Христі. Пам'ятайте, що в Ньому „заховані всі скарби премудрості і пізнання” (Кол. 2:3).

Існує, проте, чимало розчарувань, які перешкоджають активним діям. Дехто, наприклад, робить своїм пріоритетом досягнення відродження за будь-яку ціну. Це призводить до плутанини й екстремального уявлення про те, яким повинно бути відродження. Ми чуємо чимало історій про велике пробудження в минулому, однак нам не все відомо. Адже саме на часи відродження припадають найсильніші атаки диявола. Мій досвід доводить, що надмірне зосередження на відродженні призводить до екстремізму та відступу від основ послуху, дисципліни та дієвості. Якщо у вашій церкві, університеті або мікрорайоні раптом почнеться відродження, то наступного ж дня там спалахне й неймовірно напружена духовна війна. І якщо ви не готові до неї, вам доведеться перенести душевні потрясіння і біль, які за своєю силою перевершать усі ті, з якими ви стикалися раніше, і можуть примусити вас впасти у відчай та скласти руки. Ніщо не може замінити у житті християнина щоденного рішення зректися себе і нести свій хрест, незважаючи на обставини. Помилково вважати, що велике відродження перетворить християнське життя на літак із „автоматичним пілотуванням”. Ми створені за образом і подобою Божою, а тому наділені вільною волею і несемо повну відповідальність за прийняття правильних рішень та рух у потрібному напрямі.

Завдяки своєму темпераменту деякі люди більш діяльні, ніж інші. Деяких пасивних християн займають думки про життя на встеленому метеоритами Марсі. Вони проводять час у роздумах про те, чи згасне в людях віра в Бога, якщо на інших планетах теж виявиться життя. А моя дієва віра спонукає мене поставити інше запитання: „Скільки грошей потрібно буде для того, щоб дістатися до Марсу, щоб проповідувати там Євангелію?” Втім поки що у нас достатньо справ і тут, на землі.

Велике Доручення – це не просто заклик зрушити з того місця, де ми зараз знаходимось, і вирушити в путь. Безсумнівно,

необхідно, щоб місіонери їхали у далекі країни, однак ще більш важливо, щоб кожен із нас ніс покладену на нього, як частину Тіла Христового, відповідальність за виконання Великого Доручення, тобто брав у цьому особисту участь. Нині чи не найгероїчнішим місіонером є син бізнесмена, який вкладає гроші в місіонерське служіння, таким чином допомагаючи будувати Боже Царство. Він їздить у короткотривалі місіонерські подорожі й успішно вливається в роботу з тими, хто ще не увірував, а повернувшись додому, він ділиться своїм баченням із батьком, який у похилому віці погано себе почуває. Батько, у свою чергу, розповідає синові про проблеми сімейного бізнесу і просить його хоч декілька років позайматися справами сім'ї. Це важко, але син вирішує прийняти справи, щоб зберегти можливість фінансової підтримки місіонерського служіння, залишаючи іншим можливість займатися справою проповіді Євангелії.

Я навів цей приклад не для того, щоб ми відразу почали копіювати цього молодого чоловіка, але щоб кожен із нас замислився про свою власну роль у виконанні Великого Доручення. Незалежно від того, чи ми підемо самі, чи посилатимемо інших, чи будемо обома водночас, нам необхідно обрати найбільш правильний із погляду стратегії спосіб виконання Божого наказу. Іншими словами, для того щоб довідатися, яку саме роль Бог відводить нам у виконанні Великого Доручення, кожному з нас необхідно спочатку відгукнутися на нього.

Усвідомлення ціни

Непроста річ – покласти на вівтар Божої слави своє життя, майбутнє та кар'єру. У 14-му розділі Євангелія від Луки написано, що спочатку слід підрахувати ціну майбутньої справи. Людям, які мріють про подальшу місіонерську діяльність, я роблю чотири застереження:

- По-перше, ваше серце не раз криватиметься від болю і вас спіткає чимало розчарувань.

- По-друге, ви стикнетеся із фінансовими проблемами, скрутою та безліччю думок щодо того, який спосіб життя вести і як витратити гроші.
- По-третє, ви виявите, що іноді дуже просто розпочати якийсь проект, однак доволі проблематично розвивати його і зберігати хороші стосунки з усіма співпрацівниками.
- По-четверте, слід пам'ятати, що у тих, хто займається християнською працею, дуже легко з'являється корінь гіркоти. Це пов'язано з опозицією диявола, а тому часто залишатися на християнській роботі набагато складніше, ніж на звичайній, особливо якщо відсутній такий мотивуючий фактор, як гроші.

Я не намагаюсь вас розчарувати. Безперечно, ви зазнаєте й чимало радості та задоволення від отриманих відповідей на молитви. Місіонерська праця може бути надзвичайно захоплюючою. Чимало моїх знайомих місіонерів – люди, пробуджені благодаттю, які знають, як досягти у своєму житті повноти. І все ж збереження балансу між цілями, поставленими по вірі, та нереалістичними очікуваннями – невід'ємна складова врахування витрат. Ось як про це висловились Едіт Шиффер:

„Реальне життя євангеліста, „людини, яка говорить правду”, – це зовсім не ланцюг чудес, які примушують хвороби, труднощі та втому зникати. Це, радше, ланцюг днів виснажливої праці, у процесі якої через людську слабкість проявляється Божья сила” („Трудинощі”).

Цей розділ не про величезну потребу в місіонерах у всіх куточках планети і не про дивовижні можливості, які ми отримуємо, щойно ступивши на місіонерське поле. Про це ми поговоримо пізніше. Звісно ж, приймаючи рішення стосовно того, як розпорядитися своїм майбутнім, необхідно взяти до уваги потреби та можливості всього світу. Втім цей розділ – заклик

серйозно замислитися про своє особисте рішення відгукнутися на повеління й обітницю нашого Господа Ісуса Христа.

Це рішення не варто приймати наодинці. Його слід обговорити з сім'єю, друзями-християнами та більш зрілими членами церкви. Для прийняття рішення необхідно бути вичерпно поінформованим про ситуацію у світі та служіння різних місіонерських організацій. Звичайно ж, невід'ємною складовою усвідомлення Божого плану є читання Біблії та молитва. У своїй книзі „Дорожній набір місіонера” Глен Майєрс перелічує сто запитань, які необхідно поставити собі. Основою покликання до місіонерської діяльності не є почуття, хоч вони й присутні. Це – рішення волі, основане на факторах, описаних в цьому розділі. Це – глибоко виважений вибір, зроблений поступово, крок за кроком. У книзі „Заглиблюючись у місію” Тетсунао Ямоморі пише:

„Історії життя людей, що брали участь у місіонерському служінні, свідчать про те, як важко прийняти це рішення та скільки сумнівів необхідно відкинути. Більше того, більшість із нас так і не можуть прийняти його, доки не почнуть діяти. Справжня ясність найчастіше приходить у процесі відгуку на поклик Святого Духа. Якщо ви не відгукнетеся, то, найімовірніше, так і не дізнаєтеся, яким було правильне рішення”.

Покликання до місіонерського служіння – це не дилема: присвятити себе праці на Божій ниві чи не брати в ній участі. У своїй книзі „Завдання не виконано” Майкл Гриффітс порівнює нас із ранньою церквою:

„Усі послідовники Ісуса були Його учнями, і від усіх очікували рівної міри посвяти справі Учителя й розповсюдженню Євангелії до краю землі”. Те ж саме стосується і нас із вами, незалежно від того, яку саме роль ми відіграємо у справі виконання великої мети”.

Рекомендована література:

- С. Гаукроджер *„Навіщо й думати про місію?”*
- Т. Ямоморі *„Заглиблюючись у місії”*
- Б. Сджогрін, Білл і Емі Стернз *„Майте бачення”*
- М. Гриффітс *„Завдання не виконано”*

Список використаної літератури:

- Ч. Свіндолл *„Пробудження благодаті”*
- С. Гаукроджер *„Навіщо й думати про місію?”*
- Е. У. Тозер *„Корінь праведності”*
- І. Люцер *„Невдача: запасний вхід до успіху”*
- Е. Шиффер *„Труднощі”*

3. Особиста ініціатива

„Лідерство – це здатність дістатися з місця нашого нинішнього перебування в місце призначення”.

Стив Чолк

Світові необхідні лідери. Щоб переконатися в цьому, згадайте, наприклад, яким хворобливим був процес обрання нового генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй або процедура обрання президента США та президента вашої країни. Більшість місіонерських організацій страждають від нестачі лідерів – чоловіків та жінок. Одна з відомих організацій уже понад два роки не може знайти потрібну людину для виконання обов'язків генерального директора. Світові так необхідні християни, готові взяти на себе відповідальність керівників не заради честі та винагород, а з метою послужити своєю обдарованістю Тілу Христовому. Незабаром, особливо у місцевих церквах, лідерами стануть ті, хто про це сьогодні навіть не мріє. Однак бути лідером удома, в середовищі, де ви живете, – найважче. А тому церквам необхідно звертати більше уваги на підготовку керівників, як літніх, так і молодих. Я часто згадую про те, що керівники Солунської церкви, з якими листувався Павло, перебували у вірі лише кілька тижнів. Отож, навчання варто розпочати з молодих. Я маю твердий намір навчати молодь лідерству безпосередньо на місцях, одночасно розвиваючи в них і всесвітнє бачення. Якою силою володіла б церква, якби ми змогли поєднати вчення, здатне створити динамічних духовних лідерів, з баченням, про яке йдеться у Книзі Дій, 1:8. Тоді церква зробила б величезний стрибок у питанні всесвітнього місіонерства. Нам так необхідні лідери, здатні „мобілізу-

вати Божий народ на місіонерське служіння, повне пригод та відкриттів” (Пол Бізлі-Муррей, *„Заклик до досконалості”*). Нехай Бог подарує їх нам!

Сповнюйтесь Духом

У переважній частині цього розділу йтиметься про жорстоку ситуацію з лідерством, яка нині склалася в церкві та в місіонерстві. І все ж я не завершу тему, не нагадавши про величне джерело сил, мудрості та енергії, яким є для християнських лідерів Ісус Христос. Упродовж багатьох років очолюючи „ОМ”, я приділяв чимало часу і зусиль питанню підготовки лідерів. Виступаючи на найрізноманітніших конференціях, я не раз говорив про ті духовні та особистісні якості, які повинна мати людина, що очолює Божу справу. Це питання надзвичайно важливе, і я ще повернуся до нього в цьому розділі. Я часто розповідаю і про те, яким чином лідер повинен приймати рішення та організовувати своє життя. Це також дуже важливо. Однак найчастіше я наголошую, що лідерам необхідно докладати щонайбільше зусиль для невинного духовного зростання і невідхильного ходіння з Богом. Для лідера нема нічого важливішого, ніж закласти міцні підвалини свого духовного життя і постійно зростати. Лідер повинен уміти робити це не лише сам, але й допомагати іншим людям зростати й ставати все більш подібними до образу Господа Ісуса Христа, одночасно враховуючи обставини, які супроводжують життя та роботу цих людей в найрізноманітніших організаціях і рухах, створених Богом для спільного виконання мети всесвітньої євангелізації.

Однак понад усе в розмовах із лідерами я намагаюсь наголошувати слова „сповнюйтесь Духом” (Еф. 5:18), оскільки саме Святий Дух очолює християнську роботу. Дж. Освальд Сандерс назвав розділ про Святий Дух у своїй книзі *„Духовне лідерство”* „Необхідна умова”. У ньому автор стверджує, що надзвичайно добре, якщо духовний лідер має чимало позитивних якостей, утім лише одна з них є незамінною — це сповнення

Святим Духом. Я переконаний у необхідності більше навчати наших лідерів про роль Духа і Його роботу з Божими дітьми. Кожна людина повинна знати, що щоденне пізнання Святого Духа — це привілей і що саме Він звеличує Господа Ісуса і є верховним правителем нашого життя. Таке сповнення впливає не лише на наші емоції та внутрішнє духовне життя, але й на якість нашого повсякденного життя (див. Гал. 5:22-25), а також планування і розвитку стратегії християнської праці. Книга Дій чітко вказує на те, що саме Святий Дух керує місіонерською роботою.

„Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і ви будете Моїми свідками в Єрусалимі, по всій Іудеї та Самарії, аж до краю землі” (Дії 1:8).

„Коли вони служили Господові і постили, Дух Святий сказав: “Відділіть Мені Варнаву і Савла на діло, на яке Я покликав їх” (Дії 13:2).

Книга Дій однозначно говорить, що ті, хто очолює християнське служіння, повинні сповнюватися Святим Духом. Дж. Освальд Сандерс пише:

„Книга Дій чітко свідчить про те, що всі лідери, які справили значний вплив на християнський рух, були сповнені Святого Духа. Про Того, Хто звелів Своїм учням залишатися в Єрусалимі, доки вони не сповняться силою згори, відомо, що Він і Сам був сповнений „Духом Святим і силою” (10:38). І сто двадцять чоловік, які перебували в горішній кімнаті, були сповнені Духом (2:4). Петро був сповнений Духом, коли звертався до синаєдріону (4:8). Степан, сповнений Духом, став яскравим свідченням про Христа і помер мученицькою смертю (6:3,5; 7:55). Саме від повноти Духа Павло набув здатність прийняти і нести своє унікальне служіння (9:17; 13:9). Його співпрацівник

у місіонерському служінні Варнава також був сповнений Духом (11:24). Потрібно бути сліпим, щоб не помітити, що сповнення Святим Духом було головним критерієм і ознакою духовного лідера” („Духовне лідерство”).⁴

Багато хто тужить за тим завзяттям, яке було в них на початку шляху при сповненні Святим Духом. Однак, як стверджує автор книги *„Невидима битва”*, зникнення завзяття може бути і знаком того, що людина виросла з початкової стадії. Якщо ви збираєтесь стати духовним лідером, вам необхідна зрілість. Слід виробити постійну звичку дозволяти Духу направляти вас у щоденних справах і планах. Про це і йдеться у Книзі Дій. Звертання до Святого Духа за баченням повинно стати для вас щоденною процедурою, але ніяк не невпинним пошуком нових „відчуттів”. Чимало людей вважають, що їм потрібні свіжі відчуття, а тому їздять із однієї конференції на іншу. Звичайно ж, я не заперечую можливості особливих переживань у наших стосунках із Богом, втім кожному з нас необхідно створити так звану „програму постійного духовного росту”, про яку розповідає Ральф Шалліс у своїй книзі *„Відтоді й надалі”*. Коли Бог спас вас і дав Святого Духа, Він ніби кинув на ваше поле м'яч. А тепер Він чекає, що ви відіб'єте його. Наведу й іншу аналогію: може, Бог закликає вас, як колись Неемія закликав ізраїльський народ „стати й збудувати!” (Неем. 2:18).

Жорстока реальність життя

Звісно ж, бути лідером, сповненим Святого Духа, не так просто, як здається. Про це говорить Тозер у своїй книзі *„Спираючись на вітер”*, назва якої нагадує мені про мою невдалу спробу зайнятися віндсерфінгом. Усе здавалося так просто, однак, незважаючи на всі намагання, мені не вдавалось утриматися у

4 Із книги Дж. О. Сандерса *„Духовне лідерство”* (Moody Press).
Цитовано з дозволу.

вертикальному положенні більше декількох секунд. Виявляється, усе не так легко, як виглядає збоку. Всі, хто залучений до місіонерського служіння або є християнськими керівниками, постійно стикаються з величезною кількістю неприємних реалій життя.

Я переконаний, що люди, які бажають, щоб їхнє бачення втілилось у щось конкретне, повинні вміти завойовувати прихильність оточуючих, делегувати владу і грати в одній команді зі своїми підлеглими. Їм необхідно вірити в людей, учитися довіряти, любити і підбадьорювати їх.

Я на своєму гіркому досвіді усвідомив, як сильно може ранили слово або навіть неправильний погляд і яким чином це може перешкодити ходінню людини з Богом і її служінню. Одного разу я виступав із проповіддю про відданість перед командою нашого корабля „Дулос”, відгук якої великою мірою надихнув мене. (Записана на касету, ця проповідь обійшла весь світ.) І зараз я хочу поділитися з вами деякими думками з неї.

Бути відданим місіонерській роботі доволі важко з декількох причин.

- По-перше, існує величезна кількість цікавих ідей, які відвертають увагу людини від найважливішої мети, яка стоїть перед нею. Людину цікавить настільки багато, що всесвітня євангелізація стала лише однією зі сфер її інтересів. Сучасні християни поглинуті боротьбою проти абортів, правами людини та політикою. Звісно ж, я не забороняю тим, хто усім цим цікавиться, адже цим цікавлюсь і я. Втім мене починає хвилювати, коли християни думають, що євангелізація — це всього лиш одна із галузей їхніх потенційних інтересів, і сміються з тих, для кого вона є пріоритетною. Дехто навіть вважає зосередження уваги на всесвітній євангелізації екстремізмом, а людям, мало залученим до життя церкви або не залученим до нього взагалі, місіонерські групи починають нагадувати культу.

- По-друге, іноді навіть християни, переконані у необхідності всесвітньої євангелізації, читають екстремістські книги, які пропонують один обмежений погляд як відповідь на всі проблеми християнського життя. Іноді в цьому винні книги, але нерідко й самі читачі готові заради власної зручності обрати однобокий, спрощений погляд на християнське життя. Це часто призводить до виникнення спотвореної і хворобливої гіпердуховності, яка надзвичайно обмежує розуміння істини. Цих людей буває важко переконати у протилежному. Такий самий, хоч і менш догматичний вигляд має і псевдоідеалізм, який сформувався у людей стосовно природи місіонерського служіння світового масштабу, що примушує їх відмовитися прийняти шокуєчу реальність існування слабкості, болю і помилок у такого роду праці. Втім іноді трапляється і навпаки: християни стають настільки цинічними, що взагалі перестають довіряти людям.

Відданість зазвичай вимагає покори і повинна бути обопільною. Для людини, яка вийшла із віку, коли вона була змушена підкорятися своїм батькам, часто надзвичайно складно виконувати розпорядження керівника. Гордість примушує людей відстоювати свою уявну свободу. Іноді у цьому винен сам керівник. Особисто мені дуже складно м'яко віддавати розпорядження, особливо якщо доводиться робити це через перекладача. Кожному керівникові необхідно навчитися підкорятися, не допускаючи при цьому сліпого поклоніння і не дозволяючи маніпулювати собою, а також навчитися працювати в команді.

Чи не найбільший виклик нинішнім лідерам всесвітньої євангелізації полягає в необхідності навчитися відданості у роботі в межах команди. Втім існує і ще безліч проблем, з якими обов'язково стикнуться сьогоднішні та майбутні лідери, завойовуючи світ для Христа.

Керівникові слід навчитися приймати жорстку реальність світу, сповненого страждань, не згладжуючи й не виправдуючи

її. Він повинен уміти поглянути в очі світові, в якому християни різних етнічних груп здатні влаштовувати між собою „розбірки”. Ми знаємо, що Бог може зцілити і їх, однак не варто недооцінювати вплив, який такі люди справляють на єдність церкви, і не потрібно прикидатися, що нас це не стосується. У своїй книзі *„Від трагедії до триумфу”* Френк Ретіф, керівник однієї з південноафриканських церков, розповів про те, як одного разу під час служіння в їхню церкву увірвалися озброєні люди і розстріляли на смерть та поранили чимало присутніх, а виходячи, ще й кинули в зал ручну гранату.

„Серед християн існує думка, що якщо нам і доведеться пережити страждання, то вони обов’язково повинні бути помірними і ми в жодному разі не повинні переживати жахів, з якими стикаються ті, хто не знає Бога. Проте реальність життя полягає в тім, що часто ми мусимо переживати страждання анітрохи не менші, ніж страждання інших людей. І страждання наші не завжди можна пояснити. Більше того, іноді здається, що на нашу долю випадає більше, ніж ми можемо винести. Коли нас сповнюють горе та скорбота, то здається, ніби ми тонемо. Факт існування людських страждань у світі беззаперечний”.

Багатьом людям у розумінні питання страждань великою мірою допомогли книги К.С. Льюїса *„Просто християнство”* та *„Страждання”*. Чимало з них пізнали Христа саме через ці книги, а тому, якщо ми – далекоглядні лідери, то обов’язково повинні у різний спосіб сприяти їх розповсюдженню.

Лідерам необхідно мати достатньо мудрості та мужності, щоб справлятися з різного роду ускладненнями і розділенням як всередині церкви, так і на місіонерському полі. Нині церква перебуває у стані розділення, і цей факт нелегко змінити. Окремі церкви, організації і навіть цілі міста можуть об’єднуватися, однак не вся церква. Навіть проекти, покликані об’єднати нас, як, наприклад, *„Християнству дві тисячі років”*, збуджують

чимало суперечок і породжують чимало розбіжностей між християнами. Втім історія свідчить, що найбільше зростання церкви відбувалося саме в періоди гонінь та розділення. Визнаймо це відверто. Особливо молодь чекає від своїх керівників відвертості. Саме відвертість допоможе церкві розірвати пута законництва, які перешкоджають процесу побудови Божого Царства. Необ'єктивні уявлення про стан єдності в сучасній церкві не дозволяють усвідомити надзвичайну складність і багатогранність проблеми, а також суспільства, в якому існує церква. „ОМ” – величезна організація зі складною структурою, яку я і сам не можу до кінця осягнути і якою керують лідери, сповнені Святим Духом. Втім можете не сумніватися, що і в ній обов'язково знайдуться приклади людського безглуздя і невігластва. Лідерам слід усвідомлювати силу грошей, і не лише у світі, але і всередині християнських організацій. На цю тему написано чимало хороших книг, проте хочу лише зазначити, що керівникові місії обов'язково потрібно мати реалістичний погляд на гроші та вміти правильно розпоряджатися ними і використовувати для збудови Божого Царства.

Ще одна сфера, у якій криється значна небезпека для духовного лідера, – це сексуальні стосунки. Безсумнівно, кожен може піддатися спокусі сексуальної аморальності, й ніхто не заперечує, що така спокуса є надзвичайно сильною. Проте мене вражає те, служіння скількох лідерів було перекреслено сексуальною аморальністю! Ворог намагається зашкодити кожному лідерові. Сексуальні стосунки – це його випробувана зброя, з якою доведеться стикнутися більшості лідерів. Їм доведеться пережити витончені напади ворога на свій розум і навіть шлюб.

Упродовж багатьох років, натхнений сміливим вченням Біллі Грема, я відкрито говорю про це, опираючись на Боже Слово, знову й знову привертаючи увагу майбутніх лідерів до віршів на кшталт 2 Послання до Тимофія, 2:22:

„Утікай від молодечих похотей і тримайся правди, віри, любові, миру з тими, хто кличе Господа від щирого серця”.

Ми розповсюдили мільйони книг, присвячених цій темі. Тисячі людей розповідали нам у своїх листах про те, як ці книги допомогли їм. Минулого року мені до рук потрапила книга Біллі Перкінза „Коли Божі чоловіки піддаються спокусам”. Прочитавши її, я зрозумів, що книга – духовна вибухівка, і ми розповсюдили її по всьому світі. Я переконаний, що Бог використовує цей матеріал. Книга Луїза Моудея „Пастка” не менш важлива, особливо для тих, хто задіяний у служінні.

Ми, лідери, повинні чітко розуміти свої проблеми, викликані нашими слабкостями і людською природою, а також проблеми людей, з якими ми працюємо. Іноді мені здається, що я їду в новому мерседесі німецьким автобаном зі швидкістю 20 км за годину. Я настільки ціную стосунки з людьми, що не завжди дозволяю собі як лідерові їхати з тією швидкістю, яка мені подобається. Пристрасні люди, які прагнуть до швидкого досягнення своїх цілей, повинні брати до уваги свою власну вразливість та вразливість оточуючих. Іноді лідерам доводиться діяти надзвичайно швидко, бути сильними і жорсткими з людьми. Втім бувають і миті, коли слід збавити темп, зупинитися і зачекати на Господа та Його людей. Інакше навіть на маленькій швидкості можна заїхати не туди, куди потрібно, а то й узагалі опинитися в канаві на узбіччі дороги!

Мій щоденний життєвий марафон триває 44 роки, і на своєму шляху я не раз був вражений власною грубістю та гордістю у різних їх проявах та формах. Окрім них, серед лідерів часто зустрічається ще й нав’язливе невігластво. Втім як чудово, коли люди широко каються – це шлях до нового життя і відродження. Примушуючи себе вислухати критику на свою адресу, я відкриваю для себе таємниці, захищені в куточках мого серця, які іноді мені зовсім не хочеться бачити й визнавати. З тим, що заважає нам бути схожими на Ісуса Христа, нам доведеться боротися протягом усього свого життя.

Останнє, до чого я хочу привернути увагу керівників місій, – це наша людська гріховність. Можливо, цілковита природа цієї гріховності й залишиться таємницею для нас, однак саме вона

повинна стати мотивацією для тих, хто зайнятий місіонерською працею. В останньому розділі своєї чудової книги „*Нехай народи зрадіють*” Джон Пайпер так аргументує „верховенство Христа у питанні рятівної віри”:

*„Я стверджую, що сучасне недооцінювання того простого факту, що для спасіння необхідно почути Євангелію, підриває один із основних мотивів участі в місіонерській праці. Я повторюю „один із”, а не „основний”, оскільки усвідомлюю, що „загублені у світі душі” – це не єдине, що рухає місіонерами. Понад усім велика мета – прославити Христа”.*⁵

Тож постійно нагадуймо собі уривок із Євангелія від Івана: „Ісус сказав йому: „Я путь, і істина, і життя. Ніхто не приходить до Отця, як тільки через Мене” (Ів. 14:6).

Рівновага в житті лідера

Досить важко, стикаючись із реальним життям, досягти справжньої біблійної рівноваги, яка є ознакою сповненого Святим Духом лідера. Упродовж багатьох років я наголошував на важливості рівноваги. В кінці однієї з Біблій, якою я колись користувався, я склав перелік 30 пар аргументів на користь такої необхідної для ефективного християнського життя рівноваги, однак цей перелік усе ж не можна вважати повним. Я хотів би торкнутися декількох сфер життя, в яких нам так необхідний баланс для виконання Великого Доручення:

1. *Рівновага між вірою та здоровим глуздом.* Доволі часто від лідерів очікують непохитної, сміливої віри, від них чекають ризику. Історія місіонерського руху знає таких людей, як Емі Кармайкл, Хадсон Тейлор та Джим Еліот. Звісно ж, коли Святий Дух закликає лідера зробити крок віри, йому

5 Із книги Д. Пайпера „Нехай народи зрадіють” (IVP). Цитовано з дозволу.

необхідно йти вперед, а іншим слід намагатися не відставати. Замислімося на мить над роллю лідера. Лідер повинен розуміти, що своїми словами він запалює вогонь у серцях інших людей і передає їм свої прагнення. Саме тому лідеріві необхідно усвідомлювати свою відповідальність і вміти встановлювати реальні цілі, навіть, якщо потрібно, розвивати в собі здоровий скептицизм. Молоді лідери повинні розуміти, що непохитна віра гігантів місій та відомих християнських діячів часто формується впродовж багатьох років служіння і численних помилок. Я переконаний, що чимало християнських біографів не зовсім відверто пишуть про своїх героїв, замовчуючи деякі гріхи і падіння провідних лідерів минулого. Як зазначив Е. У. Тозер:

„Ми відчайдушно намагаємося змусити себе повірити, забуваючи про той факт, що трохи здорового невір'я для здоров'я душі так само необхідно, як і віри. Я скажу навіть більше: нам було б надзвичайно корисно розвинути в собі шанобливий скептицизм. Це зберегло б нас від тисяч боліт і трясовин, в які потрапляють так багато віруючих. Не гріх мати сумнів щодо певних питань, гріх вірити всьому підряд” („Коріння праведності”).

2. *Рівновага між дисципліною та свободою.* Ви можете процитувати мені вірш із Послання до галатів, 5:13, де сказано, що ми покликані до свободи, і я погоджуся з вами, однак пам'ятайте, що та ж сама Біблія закликає нас служити одне одному. Якщо існує правило, то існує й певне обмеження свободи. Проте правила – це не лише обмеження, а й можливість показати свою любов одне до одного. Ще один спосіб поглянути на правило – як на виклик, разом із яким нам дано силу, щоб його прийняти. Благодать без дисципліни може мати сумні наслідки.

Деякі лідери, по-своєму розуміючи Божу роботу, іноді схильні надто сильно зосереджувати увагу на виконанні пра-

вил. Може, на це їх провокують ворожі голоси лібералізму, що доносяться зі світу. Проте часто трапляється так, що лідер визначає, як він чи вона втілюватимуть у життя свої рішення і правила. При цьому вони можуть бути абсолютно праві у своїх рішеннях, але зовсім не праві у виборі методів пояснення їх оточуючим і ставленні до людей. Ті з нас, хто має сильний характер і тверді переконання, часто ображають оточуючих набагато сильніше, ніж ми це усвідомлюємо.

3. *Рівновага між владою та спілкуванням* (цей пункт тісно пов'язаний із попереднім). Історія знає чимало прикладів приголомшливого авторитету місіонерських лідерів. І Вільям Бут, і К. Стадд були вимушені попросити членів своїх сімей залишити організації, якими вони керували, через нездатність тих виконувати їхні вимоги. Я переконаний, що нині нарівні з потребою у владі існує й потреба у спілкуванні. Поруч із тими, хто віддає розпорядження і приймає рішення, повинні бути й ті, хто висловлює сумніви й альтернативні думки, тим самим врівноважуючи владу сильного лідера. У багатьох організаціях цю роль виконує рада місій або інший, подібний до неї орган. Давня історія і відносно сучасні події свідчать про те, що Бог використовує найрізноманітніші керівні структури, стилі та методи.
4. *Встановлення пріоритетів* – проблема для лідерів. На плечах лідера лежить так багато найрізноманітніших обов'язків, що нам надзвичайно важливо навчитися мудро використовувати свій час. Ми постійно змушені робити вибір між особистим часом і часом, проведеним із людьми, часом із сім'єю та часом без сім'ї, роботою і відпочинком, молитвою та вивченням Біблії, між свідкуванням невіруючим і допомогою віруючим. У досягненні такої рівноваги важливу роль грає наш темперамент. У світі не існує двох точнісінько однакових завдань або однакових лідерів. Баланс щодо використання часу кожному окремому лідерові слід встановлювати з урахуванням умов свого життя та слу-

жіння. Однак сприяти дотриманню такого балансу в житті лідерів повинні всі ті, з ким вони живуть і працюють. Оточуючим необхідно заохочувати лідерів, підтримувати, не очікувати від них чогось надприродного, не чинити зайвого тиску. Найголовніше для керівника – це любов і уміння працювати в команді. А цього ми навчатимемося упродовж усього свого життя.

5. Люди хочуть, щоб їхні лідери були *рішучими і твердими*, втім ці якості необхідно врівноважувати *м'якістю та смиренням*. Смирення говорить голосніше, ніж безконечна праця, його не можна підробити. Смирення – це співчуття до грішників, визнання своєї неправоти, неправильних мотивів і сповідання їх перед оточуючими. Проте смиренність не має нічого спільного з бездіяльністю, викликаною страхом створити зайві проблеми. Для кожного лідера надзвичайно важливо уміти протистояти страху. У деяких людей є „дар” передавати оточуючим свої страхи і позбавляти їх упевненості. Один із віршів, який допоможе вам протистояти, – 2 Тим. 1:7: „Бо не дав нам Бог духа страху, а сили, любові і здорового розуму”.

Деякі люди, неправильно розуміючи смиренність, розвивають нездорове сприйняття своєї особистості – низьку самооцінку. Їм важко бути керівниками місій, і навіть ефективними учнями та організаторами місіонерської роботи у своїх церквах. У житті кожного лідера бувають злети й падіння, однак при цьому необхідно навчитися не втрачати самовладання і справлятися зі страхом, який нерідко супроводжує такі хитання. Втім найголовніше для керівника – бути готовим чесно й відверто, з любов'ю визнати свою помилку та прийняти її наслідки. Упродовж останніх 30 років свого служіння ми були свідками того, як Бог зцілив величезну кількість людей завдяки книзі Девіда Сімандза „Зцілення почуттів”.

6. *Доктринальна врівноваженість* надзвичайно важлива для лідера. Доктор Френсіс Шиффер і доктор Джон Стотт навчили мене любити чистоту християнської доктрини. А Тозер та інші, подібні до нього, навчили цінувати щоденну Божу присутність. Кожному з нас необхідно перебувати і в тому, і в іншому – шукати золотой середини між доктриною і життям. І все ж доктрину слід уміти відрізнити від особистих переконань та ідеалів. Чимало керівників отримують високі посади завдяки своєму прагненню виконувати поставлені перед ними завдання та досягати встановлених цілей. У цьому нема нічого поганого, однак надзвичайно важливо установити чітку межу, яка відділяє основні доктрини, які є незмінними, від усього іншого, з чим дозволено (або повинно бути дозволено) не погодитися. На превеликий жаль, лідери багатьох конфесій остерігаються міжконфесійних контактів, оскільки це вимагає гнучкості переконань, що, насправді, не становить жодної загрози християнській доктрині. Таке ставлення спричинене ізольованістю, в якій ми перебували впродовж тривалого часу, і його можна змінити, якщо запровадити практику збирати представників різних конфесій для спільної молитви та спільного прийняття рішень. При цьому надзвичайно важливо поважати незначні розбіжності у вченні. Здебільшого існують способи досягти компромісу в любові, взяти до уваги принципи та ідеали окремих людей чи організацій або принаймні в необ'єктивній формі висловити свою незгоду, продовжуючи разом іти вперед.
7. Лідерам необхідно формувати *врівноважене сприйняття Бога*. Мені подобається, як про це висловився Тозер:

„Спілкування з Богом – найбільша у світі насолода. Він спілкується з викупленими просто і свіжо, таке спілкування приносить душі спокій і зцілення. Бог не надмірно чутливий, не егоїстичний і не залежить від

Свого темпераменту. Завтра, через день і через рік Він залишатиметься незмінним. Богу догодити неможливо, але Йому неважко зробити приємне. Він відразу помічає будь-яку спробу догодити Йому. А догоджаємо ми Йому зовсім не відчайдушними намаганнями досягти досконалості; Він задоволений нами, якщо ми кидаємось у Його обійми зі всіма своїми недосконалостями, вірячи при цьому, що Він усе розуміє і, незважаючи ні на що, любить нас” („Корінь праведності”).

Портрет керівника місії

У цьому розділі ми торкнулись багатьох складнощів, із якими доводиться стикатися лідерам, тож на завершення хочу намалювати портрет духовного керівника й нагадати, що кожен може досягти цього ідеалу. Християнський керівник – це людина, яка дозволяє Святому Духові скеровувати її, втім не лише у своєму емоційному та особистому духовному житті, але і в таких сферах своєї діяльності, як планування та складання стратегії місії. Керівник повинен прищеплювати членам Христового Тіла прагнення до участі у справі всесвітньої євангелізації та вчити протистояти ворогові. Керівник добре знає, що означає рівновага у Святому Дусі.

На завершення опису хочу перелічити шість якостей лідера. Лідер місіонерського служіння:

1. *Має бачення* – чітке уявлення про мету та виявляє ініціативу для її досягнення. Дж. Освальд Сандерс, розповідаючи про місіонерів-першовідкривачів, наголошує, що багато з них мали надзвичайно потужне бачення.

„Кері подорожував по всьому світові, тоді як інші проповідники були зайняті вирішенням своїх дрібних проблем. Генрі Мартін побував в Індії, Персії та Аравії – таке було його бачення мусульманського світу,

— а його місцева церква у цей час розпочинала нові теологічні суперечки. Про А.Б. Сімпсона сучасники висловлювались так: „Складається враження, що метою його життя було йти туди, куди, на думку оточуючих, йти було не варто”.

Ніколи не забуду, як багато років тому я піднімався на одну з шотландських гір, слухаючи запис проповіді доктора Джона Стотта про лідерство. У ній йшлося про те, як важливо мати бачення.

2. *Має розуміння та чутливий до людей*, які разом із вами втілюють бачення в життя. При цьому зовсім не важливо, чи велике воно, як у Діях 13, чи це місіонерська подорож однієї людини з маленької церкви.

Лідерів необхідно вчитися розуміти себе і природу своїх почуттів, а також розвивати особливий характер свого лідерства. Не існує простих критеріїв вибору лідера. Не відразу стає зрозуміло, хто наділений потенціалом стати ефективним лідером, оскільки дехто вживається у цю роль надзвичайно повільно. Лідерами стають не лише холерики й балакучі та дружні люди, але також і тихі та стримані. Послання Якова 1:19 справедливо закликає нас не квапитися виносити вирок. У лідерстві існує потреба у різних типах характерів: тут потрібні люди, здатні закласти початок новим справам, однак потрібні й ті, що стабілізують і розвивають уже розпочате. Розуміння цього допоможе лідеру правильно сприйняти свою роль і усвідомити вплив, який він справляє на оточуючих. Надзвичайно важливо пам'ятати, що в Тілі Христа потрібні найрізноманітніші типи лідерів і що кожна людина тією чи іншою мірою повинна володіти основними якостями лідера.

3. *Є людиною молитви*. Важко висловити словами, яким твердим є моє переконання щодо цього. Слово Боже говорить про важливість молитви, і більшість лідерів (хто більше, хто

менше) виконують це повеління, однак де ж ті, хто зробив його реалією свого повсякденного життя?! Думаю, що серед усіх книг, написаних про молитву, найвдаліше спонукає до неї „Сила молитви” І.М. Боундза.

4. *Підбадьорює людей.* Ми повинні надихати тих, хто йде за нами, вірити в суверенність Бога, прагнути до високих стандартів у щоденному християнському житті й служінні: мати мужність дорікати люблячи, підтримувати та підбадьорювати оточуючих, із гумором ставитися до невдач, добросовісно працювати, розподіляти обов’язки, бути послідовними й організованими. Чим більша організація, тим сильнішим є кинутий їй виклик.

Я невтомно повторюю молодим лідерам, що кожному слову докору повинна передувати сила-силенна слів схвалення. Навіть телефонний дзвінок чи лист можуть стати для людини, що стикається з серйозними труднощами, величезним благословенням.

5. *Має високі стандарти спілкування.* У переважній більшості наше спілкування відбувається у межах нашої організації, проте надзвичайно важливо – розповідати церкві про нужди світу та своє бачення щодо їх забезпечення. Якщо ми хочемо, щоб наше бачення здійснилося, не потрібно уникати і „забороненої” теми грошей.

Для мене було дуже складно писати цей розділ, адже як складно висловити словами вогонь, що палає в серці! Окрім того, про лідерство вже написано стільки хороших книг. Сподіваюсь, що моя остання думка спонукає вас звернутися до цих книг: лідер – це той, хто...

6. *Багато читає.* Я вірю, що ви читаете Боже Слово й цікаві християнські книги, сподіваюся, що ви читаете журнали про практичні аспекти віри, переглядаєте та слухаете відео- й аудіокасети.

Про лідерство написано чимало книг, і лідерам необхідно звертатися до них за допомогою. Однак читати варто не лише християнські книги. Це доволі ризиковано, оскільки деякі з нехристиянських видань містять багато сміття, втім усе ж варто у розумних межах піти на ризик.

Сподіваюсь, що мої слова пробудять у вас бажання читати хороші книжки про лідерство. Працюючи над створенням цієї книги, я дізнався про вихід у світ книги *„Керівник майбутнього”*, автор якого теж є членом „ОМ”. Я закликаю вас обов’язково прочитати її, як і решту книг із запропонованого списку літератури:

Рекомендована література:

- У. Поллард *„Душа з каменю”*
В. Томас *„Керівник майбутнього”*
Дж. О. Сандерс *„Духовне лідерство”*
П. Бізлі-Муррей *„Заклик до досконалості”*
П. Бізлі-Муррей *„Динамічне лідерство”*
Д. Беннетт *„Образи лідерів Нового Заповіту”*
Д. Максвелл *„Розвиток лідерів навколо вас”*
Д. Максвелл *„Двадцять одна якість лідера”*

Список використаної літератури:

- Х. А. Хогз *„Невидима битва”*
Е.У. Тозер *„Спираючись на вітер”*
Е.У. Тозер *„Корінь праведності”*
Р. Шалліс *„Відтоді й надалі”*
Ф. Ретіф *„Від трагедії до тріумфу”*
К.С. Льюїс *„Проблема болю”*
К.С. Льюїс *„Просто християнство”*
Б. Перкінз *„Коли Божі чоловіки піддаються спокусам”*
Л. Моудей *„Пастка”*
Д. Пайпер *„Нехай народи зрадіють”*
Д. Сіменз *„Зцілення емоційних ран”*
І.М. Боундз *„Сила молитви”*

4. Мобілізація на місіонерство

Кожній місії необхідні люди, здатні мобілізувати її, люди, які не лише самі прагнуть євангелізувати, але й здатні *залучити до цього інших*, люди, які виявляють послух Великому Дорученню і словам із Послання до Тимофія: „І що ти чув від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, які спроможні й інших навчити” (2 Тим. 2:2). Для того щоб досягти мети всесвітньої євангелізації, спершу нам необхідно зробити серйозний крок у бік мобілізації церкви. Я переконаний, що кожен християнин зобов’язаний взяти участь у виконанні цього важливого завдання.

Бог може використати будь-кого, хто любить Ісуса. Особисто мене Бог залучив до місіонерської праці, коли мені було 16 років. А в вісімнадцять Він послав мене до Мехіко. (Збирати ж гроші для місіонерського служіння, розповсюджуючи Євангелія, я почав ще до свого навернення). Саме тоді й зародилась ідея короткотривалих місіонерських поїздок, які тепер практикують більшість місіонерських організацій. Звертаючись до історії „ОМ”, яка налічує понад чотири десятиліття, я радію, що завдяки цій організації понад 100 тис. людей, в основному молодь, отримали можливість взяти участь у місіонерському служінні. Багато з них були залучені лише впродовж літа або одного року, втім переважна більшість або самі залишилися на місіонерському полі, ставши повноправними місіонерами, або беруть участь у підготовці інших до місіонерської роботи. Дехто повернувся на звичайну роботу — як я люблю говорити

„до місіонерства на робочому місці”, – однак більшість із них, кожен у свій власний спосіб, намагається допомогти всесвітнім місіям. Ось як висловлюються про це Боб Сджогрин і Білл та Емі Стернз:

„Якщо ваше серце болить за весь світ, якщо вам здається, що ви ніяк не можете почути, куди саме Бог направляє вас, якщо у вас багато природних і духовних талантів, ви умієте спілкуватися та підбадьорювати людей, то, можливо, ваша справа – закликати інших до служіння. Ви можете підбадьорювати, залучати, підбурювати, спокушати, підтримувати, зтягувати і молитися так, що цілі церкви будуть знаходити своє точне місце в Божому плані всесвітньої євангелізації”.

Замислюючись про це, я знову і знову відчуваю палке бажання йти у світ та проповідувати Євангелію. Звернімося до віршів, в яких викладено Велике Доручення: Мт. 28:18-20; Мк. 16:15; Лк. 24:47,48 та Ів. 20:21-23. А тепер перечитаймо слова Господа Ісуса, які Він промовив перед вознесінням: „Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас; і ви будете Моїми свідками в Єрусалимі, по всій Іудеї та Самарії, аж до краю землі” (Дії 1:8).

Слова „до краю землі” надихають мене розкрити шість принципів, яких необхідно дотримуватися, якщо, звісно, ми хочемо плідно мобілізувати людей на місіонерське служіння та виконання повеління Ісуса Христа.

Ходіння з Богом

На першій сторінці своєї книги *„Нехай народи зрадіють”* Джон Пайпер розповідає про верховенство Бога в місіонерському служінні:

„Якщо наше прагнення прославити Бога не перевершуватиме доброти людських сердець і церковні традиції,

то нам не вдасться як слід послужити людям і вишанувати Бога належним чином. Я не закликаю недооцінювати здобутки місіонерського служіння, а лише віддавати всю славу Богові. Коли ми усвідомлюємо Божу велич, у нас спалахує полум'я поклоніння Йому і світло місіонерства досягає людей у найвіддаленіших куточках світу”.

Як і в інших сферах християнського служіння, у процесі мобілізації християн на місіонерську працю надзвичайно важливо з самого початку правильно встановити пріоритети: пізнання Бога, ходіння з Ним і постійне керівництво Святого Духа. Святий Дух – начальник варті місіонерської армії. Щоб переконатись у цьому, звернімось до прекрасного уривку з 13-го розділу Книги Дій, в якому описано, як церква з молитвою очікує приходу Бога, а Господь через церкву посилає на поле жнив Свою першу місіонерську команду Павла та Варнави.

Кожному з нас необхідно дозволяти Святому Духові постійно працювати в нас. Я люблю розповідати історії про Д.Л. Муді, який завжди прислуховувався до голосу Святого Духа і був сповнений Ним. Одного разу хтось запитав його: „Чому ви постійно твердите про необхідність знову і знову сповнитися Святим Духом?” Муді відповів: „Тому що я дірявий, і Він витікає з мене”. Слава Богу, що Дух сповнює нас знову і знову, як це описано в уривку з Книги Дій 4:31, де сказано, що віруючі зібрались разом для молитви і там сповнились Святим Духом, а потім пішли і проповідували Слово Боже зі сміливістю!

Ми багато говоримо про те, як важливо, щоб люди, які мобілізують інших на місіонерське служіння, ходили з Богом, але не менш важлива для нас і молитва. Молитва – це серцевина будь-якого вчинку. За кожним місіонерським рухом світового масштабу повинна стояти молитва світового масштабу. Різні віруючі по-різному розуміють молитву, але не можна не визнати, що без молитви мобілізація на місіонерське служіння ніколи не досягне належного рівня. Сам Господь Ісус ясно учить нас у Євангелії від Матвія, 9:37, 38: „І сказав учням Своїм: „Жнива

великі, та робітників мало. Отже, просить Господаря жнив, щоб вислав женців на жнива *Свої*”.⁶ Мобілізація на місіонерське служіння розпочинається, коли ми стаємо на коліна або коли звертаємося до Бога у будь-якому іншому положенні. Я, наприклад, під час молитви нерідко ходжу вперед-назад. Стівен Гаукроджер у книзі *„Навіщо й думати про місію?”* пише:

„Нам необхідно молитися про місії доти, доки вони не стануть нашим пріоритетом! Можливо, не всі ми зможемо вирушити в далекі країни з Доброю Новиною, але зате всі ми можемо молитися так, щоб Добра Новина торкнулася людей у тих далеких країнах... Молитва не потребує паспорта, візи і не вимагає жодних дозволів. Не існує країн, закритих для молитви... Більша частина місій виникли саме тому, що Бог відповідав на постійні й наполегливі молитви”.

Особиста відповідальність за всесвітню євангелізацію

Кожен християнин несе особисту відповідальність за поширення Доброї Новини по всьому світі. Упродовж років я зауважив поширену серед великої кількості християн тенденцію перекладати свою відповідальність за всесвітню євангелізацію на інших. На превеликий жаль, це відбувається не лише в якійсь конкретній країні, але по всьому світу — люди не сприймають це доручення як своє особисте.

Для виховання правильного ставлення необхідно почуття відповідальності. Кожен із нас повинен взяти на свої плечі частину вантажу й почати діяти. Іноді людина навіть може бути місіонером, однак не нести відповідальності за велике бачення і великі цілі.

Бути відповідальним — означає визначати свої цілі та завдання з молитвою. Дехто критикує кампанію „Християнству дві тисячі років” за те, що її ініціатори поставили недосяжну мету

6 Виділення автора.

– підготувати 200 тис. нових місіонерів. Цілі, які встановлюють деякі церкви, настільки великі, що якби їх вдалося досягнути, то кількість місіонерів далеко перевершила б 200 тис. Так, справді, дехто ставить перед собою нездійсненні цілі, втім слід визнати й той факт, що нерідко вони занадто незначні. Нам необхідні цілі, які поєднували б у собі „можливе” і „неможливе”. Ми хочемо сповнитися вірою і водночас не втрачати землі під ногами. З молитвою встановлюючи нові цілі, нам важливо не забувати про вірш із 14-го розділу Євангелія від Луки, який радить підрахувати витрати, перш ніж розпочинати будь-яку справу. Чим краще ми підрахуємо витрати залучення великої кількості місіонерів, тим легшим та більш передбачуваним буде шлях на „гору Єверест”.

Мобілізація на місіонерство повинна бути метою як окремих людей, так і місіонерських організацій та церков. Однак, окрім загальної мети, важливої для усіх країн світу, існують і загальнонаціональні завдання, які стоять перед кожною країною. Для цього у кожній з них Бог створив церкви, різноманітні організації та структури, а рух „Християнству дві тисячі років” намагається, незважаючи на існування несуттєвих розбіжностей у поглядах та доктринах, об'єднати їх. Зробити це нелегко, і на шляху до єдності ми не раз стикнемося з труднощами та непорозуміннями.

Однак, щоб досягти цього, нам необхідно прийняти рішення – на практиці застосовувати вірш із 1 Послання до коринтян, 13, в якому йдеться про терпіння, любов і прощення. Для досягнення поставленої мети нам необхідна біблійна єдність. Однак не менш важливо не втрачати почуття реальності. Не варто витрачати час, зусилля та гроші на побудову штучної ілюзорної єдності.

Для праці на місіонерському полі життєво необхідні мудрість та проникливість. Тозер сказав колись, що дар, в якому сучасна церква має найбільшу потребу, – це дар розпізнавання. Іноді він з'являється немов серед ясного неба, однак частіше приходить поступово із наполегливою працею, вивченням Писання, читанням християнської літератури, спілкуванням із благочестивими

людьми та вивченням ситуації, що склалася у тій країні, в якій ми служимо. Я розумію, що люди схильні впадати у крайнощі в різних сферах біблійної віри. І, безперечно, така ж небезпека існує і в сфері місіонерства, особливо при встановленні цілей, визначенні масштабів, дат і методів. Мене це завжди турбує, як хвилює й інше: люди настільки схильні протистояти „екстремізові”, що воліють радше заkostenіти від традицій, зав’язнути в осудженні, законництві, мертвій ортодоксальності та бездіяльності.

Я закликаю кожного з нас встановлювати власні цілі й завдання щодо мобілізації на місіонерське служіння. Якби кожна людина, яка має досить розуміння, мудрості й посвячення, взяла собі за мету мобілізувати хоча б десять осіб, можете собі уявити, що трапилося б зі світом? Проте, певна річ, найчастіше мобілізація на місіонерське служіння – це справа командна. І найкраще з цим завданням зможуть упоратися особи, об’єднані в церковні малі групи та місіонерські організації.

Довідайтеся більше про світ місій

Всесвітню місію слід не лише сприймати як питання особистої відповідальності, але й намагатися більше про неї дізнатися. У цьому допоможе читання книг, перегляд та прослуховування відео- та аудіокасет. Отримавши якнайбільше інформації, ми зможемо допомогти іншим людям. Я вважаю, щоб досягти бажаних результатів, нам необхідно у десять разів збільшити обсяг доступної для людей інформації про місіонерство, до якого варто намагатися залучити як тих, хто мешкає на сусідній вулиці, так і тих, хто живе на іншому кінці земної кулі. Нам надзвичайно необхідно усвідомлювати, що дії *локального* характеру можуть принести плід *глобального* характеру.

Наше завдання – збирати інформацію про місцевості, де відчинені двері для Євангелії, про церкви та організації, які чекають нових співпрацівників. Такої інформації доволі багато, втім пересічна людина не завжди має до неї доступ. Я пропоную

кожному, хто прагне взяти участь у мобілізації на місіонерську працю, підтримувати зв'язок як мінімум із десятком місіонерських організацій: регулярно дізнаватися про нові можливості. Для цього потрібно докласти певних зусиль: вести листування, телефонувати, посилати факси або повідомлення електронною поштою. Нині існує стільки способів підтримувати зв'язок із людьми, що нашій бездіяльності не залишається жодного виправдання! Уявіть, що було б, якби в апостола Павла був сотовий телефон або комп'ютер? Бог дав їх нам не просто так. Високих технологій варто не боятися, а використовувати їх за призначенням! Можливостей місіонерського служіння надзвичайно багато, і я впевнений, що якщо люди знатимуть про них, то обов'язково відгукнуться. Втім, звісно, що для цього вони спочатку повинні бути поінформовані.

Нині до наших послуг чимало свіжої інформації про молитовні потреби народів, ще не досягнутих Євангелією. Великі місіонерські організації ефективно координують спільну працю місій по всьому світові. Проте не варто недооцінювати й роль тисяч невеличких місіонерських агентств. Ті з нас, хто має багатолітній досвід місіонерської роботи, повинні відкрито ділитися інформацією з іншими, допомагаючи їм уникнути помилок, яких ми припустилися у свій час. Тому я переконаний у необхідності співпраці між великими організаціями, маленькими групами й окремими людьми.

Надзвичайно вагомою перевагою такої співпраці в майбутньому буде те, що вона допоможе запобігти невігластву в питаннях всесвітньої євангелізації. Я часто натрапляю на статистику та різноманітні статті, які не мають нічого спільного з реальністю. Мене дивує те, що зараз розсилають по Інтернету! А нещодавно під час однієї з конференцій я почув твердження, що в деяких районах Африки, де проживає чимало номінальних християн, вони всі „народжені згори”. Нерідко люди роблять заяви на кшталт цієї, недостатньо вивчивши питання. Якщо ж провести справжнє дослідження, то виявиться, що деякі великі євангелізаційні заходи взагалі не відбувалися. Саме такі ситуації примушують людей втрачати довіру до місій, а диявол

використовує їх як інструмент для знищення наших планів. У 18 розділі Книги Приповістей та інших уривках Писання нам дано повеління ретельно перевіряти інформацію, перш ніж винести її на загальний розгляд.

Втім не варто через це складати руки, інакше ми взагалі нічого не досягнемо. Нам необхідно ретельно добирати слова, перевіряти факти, визнавати свої помилки і будувати стосунки з людьми на основі чесності, покори і готовності змінюватися. У цьому контексті надзвичайно важливий уривок із Послання до филип'ян, 2:3, в якому Бог закликає нас цінувати інших більше, ніж самих себе. Тож не дозволяймо собі розчаровуватися в місіонерських організаціях через погані відгуки про них, забуваючи, що Бог продовжує використовувати церкви та різноманітні організації незважаючи на їхні невдачі, недоліки та навіть гріхи.

Саме на цій підставі слід будувати нашу єдність. На практиці ми не завжди можемо співпрацювати з усіма організаціями, однак добре ставитися до інших структур Тіла Христового нам під силу. У місіонерській роботі існує ще чимало труднощів. Про деякі з них ми ще говоритимемо, але не забуваймо про надзвичайно парадоксальний факт: єдність можлива навіть серед розмаїття відмінностей.

Використовуйте всі доступні засоби

Існує безліч доступних нам засобів залучення християн до місіонерської роботи. Мене приємно вражає кількість цікавого матеріалу, що надходить на мою адресу від церков і місіонерських агентств: відео- та аудіокасети, книги, буклети. Я поширив інформацію про те, що наша місія прагне зібрати 100 млн екземплярів літератури для мобілізації людей на місіонерське служіння. 100 млн екземплярів не так уже й багато. Більшою частиною необхідної літератури нас уже забезпечили різні церкви та організації. А якби те, що ми вже маємо, помножити на десять, то, я впевнений, місіонерський рух досягнув би неаби-

якого розмаху. Цей крок відкриває шлях до досягнення таких широкомасштабних цілей, поставлених перед нами, як, наприклад, розповісти Євангелію кожній людині у світі та утворити церкву в кожному народі, який живе на планеті. Звісно ж, на виконання задуманого знадобиться не один рік.

Щодо цифр, дат, причин та можливостей, які відкриваються перед нами, можна вести безконечні суперечки, втім особисто я переконаний у їх марноті. Наші серця стукотять: „Чим раніше, тим краще”, адже ми розуміємо, що з кожною змарнованою у розмовах миттю все нові й нові реальні люди вступають у вічність, не пізнавши Ісуса Христа. Кожен із нас може справити свій посильний вплив на ситуацію, що склалася. То що ж заважає нам зробити це? Влаштуйте у себе дома місіонерський вечір і покажіть відеоматеріали про місіонерське служіння, розповсюджуйте літературу на цю тему. Якби християни усвідомлювали, які можливості посприяти розвитку місіонерського служіння щоденно відкриваються перед ними, вони прямо або опосередковано могли б торкнутися Євангелією мільйонів людей по всьому світі.

Помітивши у людини зацікавлення літературою про місіонерство, запропонуйте їй взяти участь у якійсь місіонерській конференції або семінарі. Нині такі події регулярно відбуваються у різних церквах та місіях. Вони можуть ще більше зацікавити людину. І не варто сприймати як камінь спотикання музику, яка вам, можливо, не подобається! (Як сумно, що Тіло Христа ще й досі роздирають суперечки та розбіжність у поглядах щодо того, які стилі музики прийнятні для християн, хоч, як свідчить історія, Бог використовує найрізноманітнішу музику, щоб привести людей до Христа.) Тож не загострюватимемо своєї уваги на розбіжності у смаках.

Наша мета – не лише досягати згоди, але й іти вперед, залучаючи до місіонерського служіння все нових і нових людей та розповсюджувати Євангелію по всьому світі. Розповідайте одне одному про всі новини з місіонерських точок і не беріть участі у різноманітних суперечках з метою привернути до себе увагу оточуючих – це не завжди добре. Вчіться вислуховувати тих,

хто *не* згоден із вашою думкою, хто вважає, що ви впадаєте в крайності і перегинаєте палицю. Це допоможе вам не лише правильно розставляти свої пріоритети, але й стати Божим інструментом встановлення миру та єдності.

Християнська освіта – потужний інструмент залучення людей на місіонерське служіння. Переважна більшість біблійних коледжів у всьому світі серйозно ставляться до місіонерства і тісно співпрацюють із різноманітними місіонерськими організаціями (аудіокасета з моєю проповіддю „*Навіщо вступати до біблійного коледжу?*” обійшла весь світ). Деякі християнські коледжі та університети самі заохочують своїх студентів до місіонерства (це особливо характерно для Північної Америки). У Великобританії цим займаються християнські спілки, організовані при університетах. Нам же, місіонерським організаціям, необхідно ефективно використовувати і поєднувати всі можливості.

Якщо ваше служіння – заохочувати оточуючих до місіонерської діяльності, то обов’язково намагайтеся якнайбільше дізнатися про вакансії у різних організаціях. Відвідайте їх особисто. Намагайтеся постійно оперувати щонайсвіжішою інформацією про їхню діяльність.

А може, вам самим варто на рік або два вступити на місіонерське відділення біблійного коледжу, щоб краще вивчити Слово Боже. Не думайте, що у створенні нових церков нині на місіонерському полі потрібні лише богослови і професіонали, які досконало володіють декількома мовами. Безліч разів я був свідком того, як Бог посилав на місіонерське служіння звичайнісіньких людей. Нам життєво необхідні люди, які працювали б не „на передовій”, а „в тилу” – механіки і секретарі, бухгалтери та програмісти. Ми потребуємо тих, хто може виконувати офісну роботу, залишаючись при цьому вдома, у своїй країні. Шкода, що більшість людей і не здогадуються про те, наскільки сильно нам потрібні ті, хто готовий виконувати найрізноманітнішу роботу.

Коли я розповідаю людям про інструменти мобілізації на місіонерство, перед нами відразу ж виростає стіна: „А де ж

узяти гроші?” Відповідь проста: почніть молитися за фінансову підтримку цього служіння, а також спробуйте самі пошукати кошти. Християнський спосіб життя має свої особливості, тому іноді нам доводиться спостерігати чимало крайностей. Усім нам необхідно дотримуватися ясного і зрозумілого вчення Ісуса Христа про те, що краще збирати собі скарби на небесах і що блаженніше давати, ніж брати. Пригадаймо історію про лепту вдови. Вона переконує нас, що Бог використовує й людей, які заробляють гроші тяжкою працею, але хочуть віддати їх для Бога.

Вудро Кролл пише:

„Місіонери в тилу – ось кого нам нині так не вистачає. На превеликий жаль, добре навчені люди не можуть зібрати собі достатньої фінансової підтримки, а тому починають займатися тим, що зовсім не входить у їхні обов’язки і не є закликом від Бога. Втім це не їхня вина, а вина місіонерів у тилу” („Фронт у тилу”).

Тож давайте учитися правильно мислити і не дивитися звисока на ті організації, які, як нам здається, збирають підтримку не духовним способом. Якщо їм доводиться це робити, то виявляється, що всі ми, так чи інакше, поводитися у цій сфері не зовсім духовно. Хто без гріха, нехай першим кине камінь. Бог дає єдність і в розмаїтті поглядів, найважливіше розробити мудру біблійну стратегію отримання фінансової допомоги, зберігаючи свою посвяту і реально дивлячись на життя.

Участь у справах місцевої церкви

Будь-яка людина, що закликає інших брати участь у місіонерській праці, сама повинна брати участь у справах місцевої церкви. Різні люди по-різному ставляться до покликання зробити мобілізацію на місіонерство своїм служінням у місцевій церкві,

та й і церкви ставляться до таких людей не завжди однозначно. Ось і ще одна сфера, де варто уникати узагальнень, осудження та екстремізму, оскільки диявол, немов рикаючий лев (який нападає несподівано), шукає кого б пожерти.

Нещодавно я читав про те, як одна з церков упала в крайність під гаслом євангелізації всього світу. Нині чимало пишуть про те, як за останні 10-20 років люди постраждали від негативних процесів, які відбувалися у їхніх церквах. (Ми, керівники місій, добре знаємо, що й самі завдали багато болю людям, відмовившись від благодаті й перетворившись на диктаторів.) Утім я усе ж вірю, що настане і на нашій вулиці свято, якщо завдяки допомозі сили Святого Духа ми станемо смиренними, відкритими та готовими вчитися на власних помилках і змінюватися. Це станеться, коли ми разом закликатимемо людей до участі в місіонерській праці, при цьому правильно розподіляючи кошти між церквами й організаціями та їх регіональними філіями, оскільки нерідко філіям перепадають лише крихти з панського столу.

Намагаючись захопити місцеві церкви місіонерським баченням (звісно ж, багато церков мають власне бачення місій), не будьмо занадто жорсткими. Нерідко, набувши такого бачення поза межами церкви та прагнучи внести його у свою церкву, людина стикається зі стіною нерозуміння. Таке трапляється часто, коли юнак або дівчина повертаються з короткотермінової місіонерської подорожі. Їм та керівникам їхньої церкви було б надзвичайно корисно прочитати книгу Пітера Джордана *„Повторний вхід”*.

Чимало молодих людей планують місіонерську кар'єру, але згодом відмовляються від неї, коли після повернення з короткої місіонерської поїздки опиняються під прицілним вогнем. У книзі Пітера Джордана є розділ „Страшні історії”, в якому він аналізує причини негативного ставлення місцевих церков до місіонерів, що повернулися з місіонерських подорожей. Цю проблему не можна недооцінювати, і слід на ділі практикувати християнську любов, про яку йдеться у 13-му розділі 1 Послання до коринтян.

Згадаймо, що Бог зробив в Урбані (йдеться про багатотисячну місіонерську конференцію, яка проходить один раз на три роки в м. Урбані, що у США) через Спільку студентів-християн або через Християнську спільку Великобританії. Ці організації, а також і багато інших рухів, нині тримають на своїх плечах місіонерське служіння і вливають у нього нові сили. Моліться за такі організації й усіма силами залучайте людей до місіонерської роботи.

Залучення людей до євангелізації і служіння

Найкраще залучати людей до місії за місцем їх проживання. Не слід вважати, що домашня євангелізація менш важлива, ніж євангелізація в інших частинах світу. Нині всюди живуть люди, які не знають Христа. А тому цілком природно, що ті, хто знають Христа і віддані справі всесвітньої євангелізації, прагнуть досягти таких людей.

Однак водночас надзвичайно важливо й посилати місіонерів у інші країни, оскільки це, по-перше, хороший досвід для них, а по-друге, Бог часто саме так втілює в життя Свої стратегічні плани євангелізації й утворення церков. Тож не переставайте закликати людей до короткотермінових місіонерських поїздок. Кожного Бог веде Своїм шляхом по-різному. Дехто після літніх поїздок вирішує пройти одно- або дворічний курс навчання і займатися залученням інших на служіння.

Надзвичайно приємно, що короткотермінові місії породили таку велику кількість посвячених своїй справі місіонерів, яких ми так відчайдушно потребуємо. Замисліться про можливість провести частину своєї літньої відпустки в якійсь місіонерській поїздки і запросіть друзів поїхати з вами.

На вас обов'язково чекатимуть і труднощі, і невдачі, і розчарування. Але завжди пам'ятайте, що *розчарування* часто *заплановані* Богом для того, щоб навчити нас чогось. А тому із приходом розчарувань не варто опускати руки. З ними я боровся впродовж усього свого християнського життя і неодноразово

пересвідчувався, що Божої благодаті достатньо для перемоги. Велика біблійна віра, яка рухає гори, не приходить без сумнівів, боротьби і розчарувань, а іноді навіть і гріха. Вона народжується саме посеред цих проблем. Коли ми проголошуємо очищення дорогоцінною кров'ю Христа з допомогою роботи Духа Святого і повертаємося до хреста, Він дає нам сили покоритися Великому Дорученню і нести Євангелію іншим людям.

Я переконаний, що Бог уже використовує багатьох із вас, шановні читачі, більше, ніж ви думаєте. Пам'ятайте про небезпеку, яка криється в не по-біблійному низькій самооцінці, як, утім, і в завищеній думці про себе. Знайте, що нині Бог вершить великі справи у світі. Він чудово співпрацює зі старими і новими церквами й агентствами.

„У чому ж суть євангелізації? У мільйонах годин молитви, фінансуванні та роботі на полі жнив. У вас на очах утворюються церкви, з'являються учні, які йдуть проповідувати у свій же народ, у свою ж культуру. І все заради прославлення Його разом усю вічність” (Боб Сджогрин, Емі і Білл Стернз *„Майте бачення”*).

Сподіваюся, ви вирішите приєднатися до цієї праці і залучати людей для місіонерського служіння.

Рекомендована література:

- П. Джонстоун *„Операція „Світ”*
- П. Джонстоун *„Церква більша, ніж ви думаєте”*
- Д. Джонстоун *„Ти можеш змінити світ”*
- Н. Піроло *„Служителі мобілізації”*
- С. Міллер *„Суперечки про сучасну християнську музику”*
- Е. та Б. Стернз *„Прийміть бачення 2000”*
- Б. Сджогрин, Е. і Б. Стернз *„Майте бачення”*
- Р. Мак-Куїлкен *„Велике Доручення”*
- Д. Тротман *„Народжений збільшуватися”*
- В. Кролл *„Фронт у тилу”*
- П. Джордан *„Повторний вхід”*
- Д. Таннінкліфф *„Сто один спосіб змінити свій світ”*
- Б. Сджогрин *„Таємниця, звіщена через одкровення”*

Список використаної літератури:

- С. Гаукроджер *„Навіщо й думати про місію?”*

5. Звідки взятися майбутнім місіонерам?

Усі до справи!

На теренах всесвітніх місій існує безліч протиріч. У першому розділі я перерахував деякі з них і закликав до „пробудження в благодаті” у своєму ставленні до різноманітних аспектів місіонерської праці. Один із них настільки важливий для майбутнього місіонерства, що я вирішив присвятити йому цілий розділ: питання потреби в традиційних місіонерах із країн Заходу, Австралії та Нової Зеландії.

Деякі організації та окремі особи заперечують необхідність в іноземних місіонерах. Зазвичай головний аргумент – економічний. Західні фонди вважають значно більш ефективним фінансування місцевих працівників, оскільки ті у власній країні можуть жити „дешевше”. Вони стверджують, що це вигідніше, ніж навчання і підготовка громадян західних країн, які висувають більш високі вимоги до рівня життя, наводячи на доказ цього дані про величезні суми затрачених на них коштів. Відомо, що деяким американським сім'ям для життя на місіонерському полі потрібні значні суми.

Певна доля істини в цьому, звісно ж, є. В „ОМ” протягом багатьох років ми мали можливість випробувати обидва варіанти. Ми співпрацювали з місцевими церквами у різних країнах, посилаючи до них американців, канадців і особливо багато британців, як, утім, і представників країн так званого першого світу. При цьому ми надавали фінансову підтримку й місцевим місіонерам, особливо в таких країнах, як Індія, Пакистан і

Бангладеш. Виходячи з нашого досвіду, я наголошую: постійна потреба в місіонерах із західних країн існує, незважаючи на той факт, що певні завдання місцеві працівники можуть виконувати при значно менших затратах і навіть більш плідно. (У своїй книзі „*Ми є світ*” Девід Ланді детально розкриває це питання, опираючись на досвід нашої організації).

Як і в багатьох інших аспектах місіонерського служіння, про які нині у церкві триває так багато дебатів, я схиляюсь до того, що у цьому питанні необхідно навчитися зберігати рівновагу, оскільки вибір, який стоїть перед нами, не „або-або”, а поєднання обох можливостей. Зрештою, питання „посилати чи ні” не є первинним. Найголовніше, про що варто дбати, – це про наше ходіння з Богом як окремих особистостей, церков та місіонерських організацій і виконання Божих вказівок щодо збудови Його царства.

Перед християнською церквою стоїть надзвичайно важливе завдання – нести Євангелію у світ. Християни, які звикли до „зручного” життя на Заході, часто не мають уявлення про складність умов життя в інших країнах, а тому не розуміють їх найсерйозніших проблем. Візьмімо, наприклад, проблему демографічного вибуху. У місті Мехіко нині проживає понад 25 млн людей, в Індії – більше мільярда, а в Китаї – понад 1,3 мільярда. Зростання чисельності населення в мусульманських країнах настільки неймовірне, що скоро кожним шостим мешканцем планети буде мусульманин. А тепер зіставте з цим той факт, що у світі лише 200 тис. християнських місіонерів. Бентежить не лише статистика, але й те, що серед багатьох народів світу взагалі не проводиться місіонерська робота або кількість місіонерів катастрофічно низька. Багато з цих місіонерів належать до так званого „Вікна 10/40”.⁷ Існування такої серйозної потреби само собою не є доказом незамінності західних місіонерів. Зрештою, чим більша потреба, тим важливіше знайти найбільш ефективний спосіб її забезпечення. І все ж

7 „Вікно 10/40” – територія, що лежить між 10-м та 40-м градусами північної широти й охоплює країни Північної Африки, Близького Сходу та Азії.

Велике Доручення Ісуса нести Євангелію до краю землі було дано всім християнам. Як сказано в Лозаннському договорі, „поняття всесвітньої євангелізації має на увазі, що вся церква ділитиметься повною Євангелією зі всім світом”. І якщо виникатимуть проблеми зіткнення культур і великих витрат, то, значить, так тому й бути.

Потрібні люди на потрібних місцях

У певних частинах світу – і південна Індія хороший цьому приклад – місцеві жителі здатні виконувати місіонерську працю, однак чи будуть вони це робити – інше запитання. У південній та центральній частинах Індії мешкають тисячі послідовників Ісуса Христа і діють тисячі церков. Така ж ситуація склалася і в Папуа – Новій Гвінеї, де виникла потреба не стільки у високопрофесійних, високооплачуваних іноземних місіонерах, скільки у звичайних людях, які усвідомлюють вищу духовну реальність. Часто відбувається так, що, доки іноземні місіонери не зійдуть з дороги, звичайні люди не візьмуться за справу. У таких випадках більш доречно передати місіонерську євангелізаційну роботу в руки місцевих християн; при цьому зовнішня допомога місій повинна виражатися радше у фінансовій підтримці, ніж у підтримці персоналом. Те ж саме стосується і більшої частини території Бразилії, Аргентини, Кенії, Нігерії, Філіппін та інших країн.

Ще одна крайність: серед деяких груп населення, як, наприклад, в уйгур на заході Китаю, афганців, курдів, белуджі та сотень інших народностей, церков майже не існує. А тому думка про те, що західна церква повинна допомагати місцевим жителям лише фінансово і не посилати своїх місіонерів, позбавлена жодного сенсу. У таких випадках при підборі персоналу надзвичайно важливо враховувати розмір, силу та місіонерську спадщину країн, що традиційно посилають місіонерів. Однак існують і країни, в яких присутність християн доволі значна, та, незважаючи на це, вони також потребують допомоги іноземних

місіонерів, принаймні у плані підготовки фахівців і керівників.

У деяких країнах існує сильна національна церква, яка, однак, з ряду причин не може проповідувати своїм ближнім. Бангладеш – один із прикладів такого феномена. Люди з індуїстським та анімістським минулим, що складають більшу частину християн країни, виявились неефективними свідками для своїх сусідів-мусульман, яких у Бангладеш переважна більшість. Саме тому праця іноземних місіонерів у Бангладеш надзвичайно ефективна. Вони успішно займаються євангелізмом і навчають новонавернених мусульман самим насаджувати церкви і досягати інших мусульман для Христа. У Бангладеш тисячі мусульман прийшли до Бога як результат праці західних місіонерів. Звісно ж, у роботі місій брали участь і корінні жителі країни, однак в основному це були колишні мусульмани.

Цей факт ще раз доводить, що питання не стоїть однозначно: або посилати місіонерів, або надавати фінансову підтримку виключно місцевим віруючим. Безсумнівно, іноді спрацьовує перший варіант, іноді – другий, а іноді їх поєднання. Який би метод ми не обрали, на своєму шляху ми обов'язково стикнемося з безліччю перешкод та проблем. До цього необхідно бути готовими і запастися терпінням та наполегливістю.

Я вважаю, що іноземні місіонери повинні навчати людей у новостворених церквах. Я не проти, щоб активні, добре навчені фахівці їхали, скажімо, до Франції з метою започаткувати нову церкву. Мені неодноразово доводилося спостерігати за тим, яку величезну роботу виконують іноземні місіонери у Франції. Проте я твердо переконаний, що це не скасовує необхідності навчати людей насаджувати церкви у своїх рідних країнах. Окрім того, я вважаю, що багато з тих місіонерів, з якими ми працювали і які поїхали до Франції створювати нові церкви, занадто там затрималися.

Місіонери, як і решта людей, не проти влаштуватися у затишному містечку. Коли у них з'являється свій будинок, а діти починають ходити до школи, доволі важко стає обрубати коріння. А тим, хто займає керівні посади, буває нелегко сказати собі: „Час рухатися вперед, братися за нову справу і звільнити

дорогу для місцевих віруючих, щоб вони могли продовжити ту справу, яку я розпочав”. Місіонерам-першопрохідцям дуже просто опинитися у кріслі, призначеному далеко не для першопрохідців, і почати займатися справами та служінням, які з успіхом могли б виконати місцеві віруючі.

Таким чином, хибна переконаність у тому, що західні місіонери більше не потрібні, підкріплюється очевидним фактом: вони часто їдуть не туди, де в них існує найбільша потреба.

Тому я закликаю до передислокації працівників з метою забезпечити місіонерами ті народи, які потерпають від їх нестачі. Саме там Божі працівники зможуть принести найбільшу користь. Не варто забувати про той факт, що молоді люди часто обирають місце своєї місіонерської праці надзвичайно суб'єктивно, за порадою друзів. Оскільки небагато місіонерів бувають у місцях, де люди майже не знайомі з Євангелією, то немає кому розповісти молоді про країни, де найбільше не вистачає служителів.

Місіонер, який, не знайшовши собі для допомоги місцевих християн, запрошує для цього свого молодого співвітчизника, може й розписати місце свого служіння як найбільш віддале і незнайоме з Євангелією. Однак що ж робити з розчаруванням і збентеженням молодого людини, яка, приїхавши на місіонерське поле, виявить, що її обов'язки за просто міг би виконувати будь-хто із місцевих віруючих, і при цьому йому було б достатньо десятої долі від її фінансування? В деяких випадках навіть невіруючі могли б виконувати ідентичні завдання. Донині чимало західних християн хочуть поїхати туди, де в них немає реальної потреби. Для місіонерського служіння люди потрібні постійно, хоча не завжди там, куди вони прагнуть поїхати.

Частково виправити становище можна було б шляхом консультування нашої молоді, ознайомлення її із суттю місіонерського служіння, а також забезпечення якісною інформацією. Якщо молода людина стверджуватиме, що хоче поїхати в Манілу, тому що вона бачила, як багато дітей там сплять на вулицях, їй слід повідомити, що в Манілі церков більше, ніж у більшості міст світу. І набагато актуальнішою проблемою в Манілі є

необхідність зацікавити церкву допомагати цим дітям, а також необхідність фінансової підтримки місцевих жителів, які самі хочуть поїхати куди-небудь місіонерами, проте бідний бюджет церкви не дозволяє здійснювати їх фінансування. Слава Богу за наявність великої кількості навчальних програм, треба лише зробити їх доступними для всіх потенційних місіонерів.

Проте не варто впадати у крайнощі. Я вірю, що Святий Дух веде кожного своїм шляхом. Якщо ви працювали в Бразилії і там Бог дав вам плідне служіння, то я порадив би повернутися саме туди. Те, що в Бразилії багато християн і що, за прогнозами, впродовж наступних 25 років вона посилатиме у світ найбільше місіонерів, зовсім не означає, що для вас, іноземного місіонера, там не знайдеться місця. Однак вам доведеться відмовитися від стратегії двадцятирічної давнини. Мене надзвичайно засмучує те, що, часто живучи в таких країнах, як Бразилія і Філіппіни, західні місіонери не бажають підлаштовуватися під ситуацію, яка постійно змінюється.

Навіщо використовувати цінні, високооплачувані місіонерські кадри для виконання праці, з якою могли б справитися місцеві віруючі за відносно низьку платню? Річ у тім, що багато місіонерських організацій неправильно використовують трудові ресурси, не цінують час, який люди витратили на навчання. Деякі місіонери, у навчання яких було зроблено величезні вкладення, займаються тривіальною роботою. Це допустимо протягом першого року, поки людина обживається на новому місці, вчиться покірності, але ті, в кого вкладено кошти, повинні викладатися на всі сто відсотків. Якщо ми не навчимося прагнути досконалості в місіонерському служінні, то створимо собі силу-силенну проблем у майбутньому.

Деякі церкви розчаровуються в роботі своїх місіонерів і починають вимагати докладної інформації щодо проведеної ними роботи. Вони стають диктаторами, власниками. Деякі місіонерські агентства намагаються протистояти цьому, створюючи таким чином ще один привід для розбіжностей.

Не дивно, що активна передислокація західних місіонерів ввела декого в оману: їм здалось, ніби в них більше немає

потреби. В „ОМ” нині задіяно 2 800 місіонерів, які працюють у 80 країнах світу. Керуючи їхнім служінням, ми стикаємося з безліччю складнощів та проблем і, мушу визнати, нерідко припускаємося помилок. Іноді ми не дуже мудро передислоковуємо кадри. Я не вважаю, що маю право оцінювати методи роботи інших людей, але відчуваю, що Святий Дух закликає нас більш серйозно ставитися до цього питання.

Чутливість

Ті, хто стверджує, що нині зникла потреба в західних місіонерах, і закликає обмежитися фінансовою підтримкою місцевих служителів, підкреслюють відсутність чутливості західних місіонерів до культури та звичаїв народу, серед якого вони працюють. Звичайно, ця проблема повинна викликати в нас занепокоєння, оскільки вона сприяє відмежуванню місіонерів від місцевих церков. І навпаки, місцевим віруючим нерідко бракує чутливості до тих, хто приїхав жити в їхню країну з іншої культури. У виникненні цієї проблеми винні обидві сторони, однак правдою є і те, що часто західні місіонери привозять з собою свій культурний і богословський вантаж, результатом чого нерідко стає законництво та відмова від благодаті. Ми, західні люди, часто не можемо жити простіше і скромніше, не можемо пристосуватися до культури, в якій працюємо. Ми привозимо з собою не лише купу речей, але й масу найрізноманітніших проблем, через які й виникають різного роду ускладнення. Ось що про цю проблему сказано в Лозаннському договорі:

„Дуже часто місіонери привозять не лише Євангелію, але й чужу культуру, ставлячи, таким чином, церкву в залежність не від Писання, а від нав’язаної їй культури. Євангелісти Христові повинні прагнути до смиренного очищення себе від усього, крім істинного смирення, щоб по-справжньому служити іншим. А

церкви повинні прагнути трансформувати і збагачувати культуру, і все це заради Божої слави”.

Почасти місіонерів можна навчити цього в період відбору та підготовки. Якщо людина не здатна упокорити себе під час короткотермінового служіння, то їй, може, й не варто планувати місіонерську кар’єру.

У цьому і виявляється ефект короткострокових місій. Один із секретів, який відкрила для себе „ОМ”, полягає в тому, що чимало людей позбуваються свого „місіонерського покликання” під час наших короткотермінових програм. Вони розуміють, що не зможуть приносити користь в умовах жорсткої міжкультурної напруги.

Залежність

Наслідком надмірного прагнення західних церков фінансувати місіонерську діяльність християнських громад у тих країнах, які потребують допомоги, замість того щоб посилати туди місіонерів, є матеріальна залежність, яку вони цим створюють. Про цю проблему я дізнався дуже давно. Я вперше поїхав до Мехіко, ще будучи студентом, а тому міг підтримувати місцевих християн лише фінансово та молитися за їхню роботу. Перший місцевий віруючий, з яким мені довелося працювати в команді й на честь якого ми назвали нашого первістка, приблизно через 15 років звільнився зі штату співробітників місії, оскільки не бажав жити на гроші американців. Коли значні суми грошей доводиться переправляти з однієї країни в іншу за 10 тис. миль, виникає чимало труднощів та непорозумінь.

В Індії, наприклад, ми намагаємось досягти того, щоб переважна частина річного бюджету надходила з самої країни, однак це надзвичайно важко. Ми навчаємо працівників біблійним методам збору коштів і використовуємо для цього книги „Збери друзів” та „Збери народи”⁸. Літератури на кшталт цієї

8 Із книги У. Діллона „Збери народи” (Moody Press). Цитовано з дозволу.

потребують не лише місіонери, але й місцеві церкви. „ОМ” відома своєю політикою глобалізації, наші працівники з 80 різних країн працюють у десятках країн по всьому світі. Однак ми не посилаємо служити за кордоном представників тих країн, де місіонери з'явилися зовсім недавно, за винятком випадків, коли вони самі знаходять собі фінансову підтримку у своїй країні або навіть у власній церкві. Ми вважаємо, що майбутнє не за інвестиціями з Заходу.

Іноді гроші можна використати й інакше: наприклад, щоб забезпечити місцевих християн навчанням на Заході. Однак я вважаю, що це не кращий варіант, коли братові чи сестрі з Африки пропонують на п'ять або шість років залишити свою культуру і сім'ю, щоб отримати освіту. Ним можна скористатися лише у певних випадках. Найкраще – надати людям можливість отримати хорошу освіту в своїй власній країні або у країні зі схожою культурою. Упродовж 40 років я неодноразово був свідком того, як людина повертається із Заходу і не може адаптуватися до власної культури. У Біблійному інституті Муді разом зі мною навчався християнин із Індії. Після завершення навчання він повернувся додому, проте так і не зміг знову призвичаїтися до життя у своїй країні. Він залишив свій місіонерський поклик і відтоді живе у Сполучених Штатах. Тисячі людей по закінченню навчання не повертаються додому, а якщо й повертаються, то незабаром все одно виїжджають на Захід. Не будемо їх звинувачувати. Якщо до цього їх закликає Бог, то й слава Богу. Але не забуваймо й про ті небезпеки, які таїть у собі такий метод навчання.

Я ціную людей та організації, які прагнуть допомогти місцевим християнам, постачаючи їм книги, необхідне обладнання та фінанси. Однак коли крупні суми грошей надходять місцевим віруючим для виконання роботи у їхній власній країні, вони поступово звикають до матеріальної залежності від закордону. Я не стверджую, що таке фінансування варто негайно припинити, але вважаю за необхідне одночасно підраховувати витрати, дивитися правді у вічі та чітко усвідомлювати свою мету. Підтримка місцевих євангелістів і місіонерів допомагає церкві,

полегшує її тягар, але не дозволяє церкві досягти свого повного потенціалу — самій посилати місіонерів.

Вартість

Один із найчастіше уживаних доказів у цьому спорі полягає у тому, що вартість західних місіонерів занадто велика порівняно з необхідним мінімумом для підтримки місцевих працівників. На початку розділу я вже навів деякі цифри. Проблема фінансування і порівняння „недорогої” праці місцевих віруючих із „дорогими” місіонерами може збити з пантелику кого завгодно, втім я думаю, що часто вся справа у неточності даних, якими ми володіємо.

Хоч місцеві віруючі й живуть на невеликі суми до одруження, після того, як вони створюють сім'ю, їхні потреби різко зростають, особливо якщо вони хочуть навчати своїх дітей за кордоном. Найдешевше обходяться західні місіонери, які беруть участь у короткотермінових місіонерських програмах. Є деякі винятки, але мій досвід доводить, що декілька тисяч фунтів стерлінгів можуть вирішити проблему на цілий рік. Такі місіонери можуть жити в гуртожитках або орендувати житло групою. На кораблях „ОМ” і „YWAOM” („Молодь з місією”) християнські працівники живуть із найменшими затратами, оскільки в їхньому розпорядженні всього лише декілька квадратних метрів. Це могло б стати найкращою можливістю служіння для багатьох, але, на жаль, розміри кораблів обмежені.

Церквам, які скаржаться на високу вартість місіонерів, варто перевірити, як витрачаються їхні гроші. Нерідко виявляється, що пастори отримують більшу зарплату, ніж місіонери, й, окрім того, користуються безкоштовним житлом та іншими привілеями. (У маленьких церквах ситуація складається зовсім по-іншому. Пасторам майже або взагалі нічого не платять. Вони вимушені знаходити собі роботу, щоб хоч якось прокормити сім'ю.) На мій погляд, безглуздо, коли церква, в якій є декілька заможних людей і бюджет якої складає доволі великі суми

грошей, скаржитесь на те, що не може зібрати коштів для сім'ї, яка хоче працювати на місіонерській ниві. Звичайно, затрати на утримання місіонера значно варіюються залежно від країни, в яку він їде. Часто не беруть до уваги той факт, що підтримка місіонера з Франції відрізняється від підтримки місіонера з Індії. Так люди виводять неправильні, занижені цифри. Може, така мізерна сума плюс невеликий побічний заробіток і дозволять людині вижити. Проте це часто призводить до нечесного витрачання грошей, виділених на Божу справу.

Я неодноразово спостерігав за тим, як у деяких країнах, призначаючи мізерну зарплату за християнську роботу, організації збирають навколо себе працівників, у яких немає поклику від Бога. Їм просто потрібна робота, і вони беруться за християнське служіння. Якщо у вас є гроші, люди йтимуть до вас. Але за відсутності підготовки вони обов'язково зіб'ються з дороги. З появою сім'ї та дітей починає не вистачати грошей, з'являються образа, біль, розгубленість. А такого при виконанні великого завдання всесвітньої євангелізації ми дозволити собі не можемо.

Слід розуміти, що для ефективної підготовки місіонерів потрібні великі капіталовкладення. Також помилковою є думка про те, що місцеві віруючі – вдала можливість прискорити виконання праці, яка вимагає тривалого часу. У всесвітньому місіонерстві не існує простого, дешевого способу виконання роботи, який дозволив би зекономити гроші, зберігши при цьому якість. Незалежно від того, чи ми перебуваємо вдома, чи в іншій країні, нам необхідно дивитися на все з мудрістю, бачити повну картину, відкидати вузькість поглядів – як на місіонерство, так і на особливості національних церков. Коли більша частина грошей приходить з-за кордону, місіонер втрачає з поля свого зору церкву.

Ми не можемо дозволити собі руйнувати єдність між тими, хто хоче надавати фінансову підтримку, і тими, хто хоче посилати місіонерів із своєї церкви і країни. Не всі питання можна вирішити з допомогою грошей.

„Велике Доручення закликає нас не лише посилати свої гроші, але й іти самим. Так само як Отець послав Сина Свого, щоб Він став людиною і мешкав серед нас, ми повинні особисто ототожнюватися з тими, для кого працюємо. Це не завжди найекономніший варіант, але так найкраще виявляється любов: нам настільки небайдужа їх доля, що ми готові залишити свій комфорт і спосіб життя, щоб поділитися з ними Божою любов'ю” (Крег Отт, журнал „Євангельські місії”).⁹

Ми не маємо права через своє невідання спотворювати картину місіонерського служіння. Деякі західні християнські лідери недооцінюють місіонерську працю, тому що не мають жодного досвіду в цій галузі. Іноді таке ставлення з'являється через те, що люди не знають місіонерів особисто. Їх розглядають під призвою західної культури, у якій так багато викривлених стандартів. Під час наших „майже досконалих” недільних служінь іноді навіть не знаходиться часу для розповідей про служіння наших місіонерів. Я думаю, що це дуже засмучує Господаря Жнив, Який бажає, щоб мільйони людей по всьому світу мали можливість прийняти Євангелію Ісуса Христа.

Настав час покаяння і смирення, зростання в благодаті та зміни суб'єктивного мислення на об'єктивне, біблійне – настав час відгукнутися на поклик, кинутий Книгою Дій (1:8). Усі ми, незалежно від того, чи схилиємось до позиції надання фінансової допомоги місцевим церквам, чи до позиції підготовки своїх місіонерів, – можемо разом виконувати Велике Доручення, яке донині палає у серці нашого Господа Ісуса Христа.

9 Із книги К. Отта „Скажіть про це покупцеві” ((July 1993), Вох 794, Wheaton, IL 60189). Цитовано з дозволу.

Рекомендована література:

- Д. Ланді „*Ми є світ*”
- У. Тейлор „*Надто цінні, щоб губити*”
- Б. Барнетт „*Збери друзів*”
- В. Діллон „*Збери народи*”
- К. Отт „*Скажіть про це покупцеві*”

6. Фінансування місіонерства

Звідки візьмуться гроші?

Одна з найбільших перешкод на шляху людини, яку Бог покликав на місіонерське служіння, — необхідність забезпечити себе фінансовою підтримкою. Переважна більшість пасторів по всьому світі отримують заробітну платню. Деякі конфесії, особливо у більш заможних країнах, забезпечують зарплатою і місіонерів. Утім більшість тих, хто вирішив присвятити своє життя місіонерському служінню, все ж живуть „вірою”. Мені не подобається цей термін, адже він ніби розділяє людей на дві групи: хто живе „вірою” і хто „вірою” не живе. Однак це неправильно. Ми *всі* повинні жити „вірою”, довіряючи свої потреби Богові, незалежно від того, яким чином Він вирішить забезпечити їх. Ми використовуємо поняття життя „вірою” для зручності, коли буде йтися про працівників, які не отримують заробітної платні у звичному розумінні цього слова, але покладаються на Бога, щоб Він забезпечив їхні потреби через церкви та окремих людей. Поняття „місіонер по вірі” означає, що ця людина сама знаходить шляхи фінансування свого життя та служіння.

Пошук спонсорів

У цьому розділі йтиметься про фінансування людей, які живуть „вірою”.

Організації та окремі люди по-різному ставляться до питання пошуку спонсорів. У розділі „Як знайти фінансову підтримку” своєї чудової книги „Збери народи” Вільям Діллон наводить найрізноманітніші способи пошуку підтримки для свого служіння. Він розповідає про те, що Джордж Мюллер є прихильником безперестанної молитви, Д.Л. Муді – молитви та інформування з наполегливим проханням, а Хадсон Тейлор – молитви, інформування, однак з ненав’язливим проханням. Діллон пише: „Запитання: якого саме методу вчить нас Писання? Відповідь: однозначної моделі не існує. Є багато різних моделей і методів”.

До цього питання, як і до всіх інших суперечливих питань, необхідний здоровий підхід та усвідомлення відповідальності церкви за будівництво Божого Царства. Діллон наголошує на необхідності вміти поважати методи, якими користуються інші групи та окремі люди, і розвивати в собі почуття вдячності тим, хто жертвує на діло Царства, незалежно від того, чи дають вони від надлишку, чи від нестачі.

Для того щоб побачити реальну картину фінансування місіонерства у світі, перш за все слід позбутися упередженої думки, ніби про гроші говорити недуховно. Я молюся, щоб Господь дав кожному з нас глибоке розуміння біблійних принципів фінансування, а також усвідомлення того, що, хто б не жертвував гроші, саме Бог дає їх нам і саме Йому ми повинні бути вдячними.

Один із найкрасномовніших уривків, у якому йдеться про необхідність забезпечувати потреби християнських працівників, міститься у 1 Посланні до коринтян 9:7-14:

„Який воїн служить коли-небудь на своєму утриманні? Хто садить виноградник і не їсть плоду з нього? Або хто пасе отару і не п’є молока від отари? Чи я кажу це тільки за людським міркуванням? Чи не говорить також і Закон про це? Бо написано в Законі Мойсеевим: “Не зав’язуй рота воліві, що молотить”. Чи Бог піклується про волів? Чи, звичайно, ради нас говориться? Так, для нас це написано, бо хто оре, повинен орати з надією, і хто молотить, повинен

молотити з надією одержати те, чого чекає. Якщо ми сіяли серед вас духовне, чи ж велике те, коли пожнемо від вас тілесне? Якщо інші мають у вас владу, то чи ж не більше ми? Але ми не користувались цією владою, все терпимо, щоб не поставити якоїсь перешкоди для Євангелія Христового. Хіба ви не знаєте, що священнослужителі живляться від святилища? І ті, що прислугуюють при жертovníку, мають частку від жертovníка? Так і Господь звелів, щоб ті, хто проповідує Євангеліє, – жили від благовісткування”.

Істина в тому, що людина, яка несе місіонерське служіння, працює для збудови Царства, а тому має право на платню за свою працю у вигляді звичайної зарплати або пожертвувачів братів та сестер по вірі. Якщо ви виконуєте Божу справу, у вас не повинно виникати відчуття провини за отримання платні. Воно ні до чого, навіть якщо люди ідуть на жертви заради того, щоб підтримувати вас. Не варто заціклюватися на необхідності вести скромний спосіб життя. Ви працівник, а тому заслуговуєте на оплату своєї праці (Лк. 10:7). Ви – віл, про якого у 1 Посланні до коринфян говорить Павло, а отже, Бог піклується про ваше благополуччя.

Чимало труднощів виникають тоді, коли людина виявляє бажання професійно (на повну ставку) зайнятися служінням, однак з тієї чи іншої причини на неї не звертають жодної уваги. Таке нерідко трапляється і з тими, хто робить поспішні, непродумані заяви такого роду або керується неправильними мотивами. Упродовж багатьох років ми стикалися з людьми, які стверджували, ніби Бог ясно їх кудись веде, і критикували церкву за те, що вона не забезпечує їх грошима. Я знав і тих, хто запевняли у тому, що ходять по вірі й ні у кого грошей не просять, однак ображалися на церкву, якщо вона не виявляла належного ентузіазму у їхньому фінансуванні. Для кожного з нас надзвичайно важливо на ранніх стадіях прояву інтересу до місіонерства уважно прислухатися до Божого голосу та вчитися передавати своє бачення оточуючим.

Але найчастіше проблема полягає не в тому, що християнським працівникам важко приймати від церкви гроші, а що на ці гроші важко вижити. Так не повинно бути. Церкві слід по-біблійному поставитися до питання фінансування місіонерів. А місіонерам, у свою чергу, варто краще інформувати церкву про свої потреби.

Зв'язок місіонера з місцевою церквою життєво необхідний. Він якнайкраще сприяє залученню інших людей до місіонерства. Якщо ви серйозно плануєте взяти участь у місіонерському служінні, а ваша церква здається не зацікавленою у цьому, то спробуйте її зацікавити, передати їй своє бачення, розповісти про свої потреби – і з молитвою чекайте відповіді. Якщо ви зробите все це з мудрістю, то неодмінно одержите схвалення і підтримку. Іноді церква не відразу реагує на такого роду потребу. З ким би ви не говорили: з усією церквою, з окремими її керівниками або членами, – прагніть набути навички хорошого спілкування. У деяких церквах кількість людей, які бажають їхати на служіння, більша, ніж тих, хто міг би надавати їм фінансову допомогу. Якщо до цієї ситуації не поставитися з мудрістю, можна лише зашкодити справі та пережити розчарування. Для того щоб досягти результатів, слід навчитися розмовляти з мудрістю та любов'ю і з розумінням ставитися до фінансового становища тих, до кого звертаєтеся за допомогою, адже не кожен може пожертвувати однакову кількість грошей. У розмові скористайтеся порадами авторів великої кількості книг, написаних на цю тему. Створіть брошурку, у якій розкажіть про себе, або попросіть когось, хто знайомий із вашим служінням, написати вам рекомендаційний лист. Учїться забезпечувати себе та своє служіння фінансовою підтримкою. Відомо, що найвірнішими і найщедрішими спонсорами є близькі друзі та материнська церква. Я переконаний, що більшість із ваших друзів та знайомих готові забезпечувати вас необхідною допомогою, втім саме вашим завданням є надати їм таку можливість.

Розповідаючи про свої потреби, розкажіть і про своє бачення. Надзвичайно складно забезпечити себе достатньою кількістю підтримки, не передавши свого бачення оточуючим.

Пам'ятайте, що мета вашої праці – нести Євангелію загубленим душам. Саме це допомагає мені й надихає у справі збирання фінансової підтримки і в молитві. Фінансові ресурси є надзвичайно важливою складовою справи спасіння душ. Якби люди могли уникнути пекла без проповіді Євангелії, то не було б про що хвилюватися. Усвідомлення цього повинно надихати нас на змагання за необхідні ресурси і допомагати не опускаючи руки, стикнувшись із пасивністю та розчаруванням.

Правильне ставлення до збирання необхідної для служіння фінансової допомоги включає дотримання рівноваги між молитвою та дією, а також довіру Богові в усьому. Цей принцип якнайкраще можна проілюструвати досить сумною історією. У 1982 році Джонатан Мак-Рості, колишній європейський директор „ОМ”, потрапив у серйозну автомобільну катастрофу, результатом якої став повний параліч. Ми зробили все можливе, щоб забезпечити йому щонайкращий медичний догляд і лікування. Вертольотом його доправили до однієї з найкращих клінік Європи, де його лікували найбільш кваліфіковані лікарі. Власне, нам залишилось лише довірити його Богові. Ми помолилися, зробили все від нас залежне і віддали його в Божі руки.

В „ОМ” нам завжди важко було знайти рівновагу в питанні фінансів. Упродовж перших років існування організації ми дозволяли своїм працівникам говорити про фінансові труднощі поза межами організації лише в тому разі, якщо хтось ставив конкретні запитання. Окрім того, молодим людям, які брали участь у наших короткотермінових місіях, ми взагалі не дозволяли говорити про власні фінансові потреби або потреби організації. Ми вірили, що слід повністю покладатися на молитву-клопотання за фінанси. Зізнаюсь, що іноді така політика викликала в нас почуття „супердуховності” і переваги над тими організаціями, які збирали собі підтримку більш відкрито. Де-хто з нас практикували цю політику більш скрупульозно, ніж інші, що призводило навіть до конфліктів. Інформація про наші потреби все-таки розповсюджувалася. Про них дізнавалися гості наших молитовних зібрань, і багато з них почали згадувати їх у своїх особистих молитовних листах. Цілком очевидно, що

щедрі пожертвування надходили завдяки поширенню інформації. Ми ніколи не проголошували, що „покладаємо свою надію виключно на Бога і жодним чином не на людей”, однак багато-хто розумів це саме так.

Кілька років тому ми змінили свою політику і стали більше покладатися на те, що Бог використовує окремих людей і церкви, аби допомагати Своїм служителям. І насправді, у Новому Заповіті більше йдеться про це, ніж навіть про те, що покладатися потрібно „лише на Бога”. Щойно ми визнали це, з’явилась необхідність краще інформувати тих, хто може бути зацікавлений у фінансовій підтримці нашого служіння. Таким чином, ми дали Богові можливість краще забезпечувати наші потреби, і, на мою думку, нині наша політика більше відповідає Біблії, ніж будь-коли раніше. Ми віримо в посилену заступницьку молитву, у подальші дієві кроки і надання інформації, однак за всім цим стоїть надія на Бога. (При цьому ми постійно нагадуємо самі собі про необхідність шанувати думки інших людей щодо цього складного питання.) Бог може робити неможливе, проте найчастіше Він допомагає Своїм дітям поступово, день за днем, крок за кроком. Хадсон Тейлор, людина молитви, відомий своїм умінням довіряти Богові у питанні фінансів, також умів дуже цікаво розповідати про свою роботу. Тож переймімо його досвід!

Важливо розуміти, що зосереджувати свої молитви на фінансах – зовсім не світська, не позбавлена духовності справа. У своїй книзі „*Стіл у пустелі*” Вочман Ні пише:

„Коли ж справа доходить до фінансових нужд, їжі, питва і твердої валюти, питання стає настільки практичним, що зразу видно, чи справжня у нас віра. Якщо ми не віримо, що Бог здатен забезпечити наші насущні потреби, то навіщо говорити про духовні потреби? Ми запевняємо оточуючих, що наш Господь – живий Бог. Тож доведемо це у практичній сфері матеріальних нужд. Ніщо не дасть нам більшої упевненості в Ньому перед лицем інших духовних випробувань!”

Притча про вдову в Євангелії від Луки, 18:1-5, навчає нас наполегливої молитви. Засвоївши цей урок, ми почнемо використовувати скрутні ситуації для того, щоб перевірити свої мотиви. А це необхідно робити регулярно. Чи насправді ми переймаємося питанням євангелізації світу? Молячись про фінанси, чи маємо на меті прославити Бога? Іноді Бог затримує від нас грошові благословення, адже ми ще зовсім не готові до них. Безглуздо вважати, що Бога можна загнати в куток і чогось у Нього вимагати. Книга Йова доводить це у розповіді про те, як Бог випробував Йова. Проходячи через випробування, важливо не втрачати з поля зору поставленої Богом мети, оскільки Він бажає не знищити нас, а лише очистити на шляху до неї. Бог може випробувати нас тривогами про наше фінансове становище, втім саме хвилювання ніколи не спричинить духовний поступ. Якщо нам не вдається здобути перемогу над тривогою, варто звернутися по допомогу до когось із своїх друзів-християн.

У 1 Посланні Івана, 3:21-22, ясно простежується зв'язок між послухом і відповіддю на молитву: „Улюблені! Якщо наше серце не осуджує нас, то ми маємо дерзання до Бога. І чого тільки попросимо, одержуємо від Нього, бо додержуємося заповідей Його і робимо угодне для Нього”. Однак це не означає, що щоразу, коли у людини виникають фінансові труднощі або вона не отримує відповіді на свої молитви, це відбувається через її непослух Богові. Навіть у таких ситуаціях не втрачайте рівноваги. Уникайте хибного почуття вини і „копання у собі”, водночас усвідомлюючи, що будь-який гріх може бути перешкодою у молитві. Старий Заповіт попереджає, що молитви несправедливої людини – гідота перед Господом. *Молитва ніколи не замінить послуху.*

Дехто вкрай негативно реагує на виникнення фінансових труднощів. Їм не подобаються нагадування про необхідність довіряти Богові. Проте, на мій погляд, фінансова залежність – одна з найбільш яскравих характеристик місіонерської праці. 75% населення Землі щоденно стикаються із серйозною проблемою – боротьбою за виживання. У бідних країнах прожитковий

мінімум становить 3 тис. грн. на рік. Чимало людей змушені працювати 16 годин на день, аби забезпечити свої найнагальніші потреби. Тож пам'ятаймо слова О. Халлесбі з його книги про молитву: „Молитва – це праця”. Однак схоже, що дехто з нас намагається у будь-який спосіб ухилитися від цієї праці.

Відразу ж за молитвою – необхідність діяти, спілкуватися з церквами і окремими людьми. Можливо, вам необхідно навчитися мудро витратити гроші, які вам жертвують? Чи, може, з користю використовувати свій час і змінити спосіб життя, або виробляти більш серйозне ставлення до поповнення фондів? Чимало християнських авторів наголошують християнам, мешканцям країн із більш високим рівнем життя, на необхідності навчитися жити скромніше. У своїй книзі *„Як бути першокласним християнином”* Пол Бортвік пише:

„Ми можемо жити більш просто, щоб інші мали можливість просто вижити. Навколо нас стільки всього, однак щоб ділитися з іншими, ми мусимо у чомусь урізати себе, добровільно обмежувати, жити, знаючи, як у цьому світі живуть інші люди”.

Мабуть, тут ідеться про фізичні потреби людей, але те ж саме можна сказати і про потребу в ресурсах для донесення Євангелії до всіх, хто її потребує.

Помолившись і розпочавши діяти, ми повинні покладатися на Бога. Лише завдяки Його благодаті ми можемо чогось досягти своїми молитвами та вчинками. Однак настає момент, коли від нас уже нічого не залежить. Тоді ми повинні дозволити Святому Духові діяти в тих, з ким ми говорили або з ким ми не встигли поговорити.

Жертвувати гроші

Досі ми розглядали питання фінансування з погляду людини, яка несе або збирається нести місіонерське служіння „вірою”.

Зворотний бік медалі — пожертвування на таке служіння окремих людей і церков. У Писанні чимало йдеться про фінанси і жертвування. Погляньмо, наприклад, у Книгу Дій, 2:42-47:

„І вони постійно перебували у вченні апостолів, і в єднанні, переломленні хліба та в молитвах. І був страх у кожній душі; і багато чудес і знамен чинили апостоли. А всі віруючі були разом і мали все спільне. І продавали маєтки та майно, і ділили між усіма, по їхній потребі. І кожного дня перебували однодушно в храмі і, переломлюючи хліб по домах, приймали їжу з радістю і в простоті серця; хвалячи Бога і перебуваючи в любові в усього народу. І Господь щоденно додавав до Церкви тих, що спасалися”.

Це чудовий уривок, однак нерідко люди зосереджують свою увагу лише на тих його частинах, які їм більше пасують. Я ж переконаний, що його необхідно приймати цілком, включаючи й ту частину, де йдеться про те, що вони „продавали маєтки...і ділили між усіма, по їхній потребі”. Я не закликаю всіх християн продати свої маєтки і віддати все, щоб забезпечити потреби оточуючих. Тогочасні християни чинили так не по закону, а тому, що любили людей, бачили їхню нужду і прагнули допомогти їм.

На превеликий жаль, подорожуючи світом, я рідко зустрічаю пристрасне бажання жертвувати. Звісно ж, існують і винятки, проте найчастіше християни шукають приводу, щоб якимось чином виправдати свою байдужість до пожертвувань на Божу справу. Місіонери, яким довелося через брак коштів повернутися додому, нерідко чують: „Бог не хотів, щоб ти там працював” або „Сам Бог припинив твоє фінансування”. У деяких випадках це може бути й правдою, втім варто сто разів подумати, перш ніж так говорити, шукаючи виправдання власній відсутності бажання допомогти цим людям. Іноді складається враження, ніби невіруючі люди жертвують із більшим бажанням і ревністю, ніж християни.

Розгляньмо ще один важливий уривок – 2 Послання до коринтян, 8:1-7:

„Повідомляємо вас, брати, про благодать Божу, даровану церквам в Македонії, що серед великого випробування в скорботах, вони мають достаток радості; і їхня глибока убогість збагатилася багатством їхньої щедрості. Бо вони доброзичливі по силах і над сили – я свідок, вони наполегливо просили нас прийняти дар і участь їхню в служінні святим. І не тільки те, чого ми сподівалися, але вони віддали себе самих спершу Господові, а потім нам, з Божої волі. Тому ми просили Тита, оскільки він почав, щоб він і завершив у вас і це добре діло. Так само як ви багаті всім: вірою і словом, і пізнанням, і всіляким старанням і любов'ю вашою до нас, – так багатійте і цією чеснотою”.

Бог закликає нас бути багатими благодаттю жертвування. Чи багата нею ваша церква? Мене вражає, в якому мінорному настрої проходить збір пожертвувань у багатьох наших церквах. Іноді в процесі збору відсутній заклик до жертвовності та інформація про потреби місіонерів, звучать лише формальні фрази, а люди кидають дрібні монети, оскільки вже звикли до цього ритуалу. Відверто кажучи, здебільшого пожертвування в наших церквах доволі бідні. Звісно ж, існують і винятки, однак статистика показує, що у Божого народу зникло бажання відривати від себе. Багато людей перестали бути „багатими благодаттю жертвування” і не знають, яку користь можуть принести їхні гроші. Вони не усвідомлюють, що всього лише за декілька центів можна купити Євангеліє від Івана і що ціла організація, як колись це сталося з „ОМ”, може виникнути завдяки тому, що таке Євангеліє від Івана одного разу потрапить до рук 16-річного хлопця. Багато християн не розуміють, що без їхніх грошей справа не зрушиться з мертвої точки. Ми переконані, що про все потурбується хто-небудь інший. Дехто навіть намагається виправдати свій матеріалізм або лінь суверенністю Бога.

Бог хоче, щоб Його справа розвивалася, але відповідальність за це Він покладає на нас. Ми молимося про те, щоб упродовж декількох наступних років послати 200 тис. людей на місіонерське служіння (див. розділ 7). Однак цього не станеться, якщо нам на допомогу не прийдуть інші християни. Неправильне розуміння фінансового боку служіння породжено тим фактом, що ми, християни, не любимо відкрито говорити про гроші. Раніше забороненою темою в християнському середовищі був секс, а тепер – гроші. Тож настав час зробити цю тему відкритою для всіх!

Нехай Бог допоможе нам зрозуміти, чому необхідно горіти бажанням зробити свій внесок у справу поширення Євангелії, чому ми повинні навчитися молитись за фінансування нашого служіння як особисто, так і спільно з іншими християнами, чому слід намагатися говорити про гроші більш чесно і відкрито. У своєму розумінні цього питання я опираюся на два вищевказані уривки. Нестача фінансування – основний фактор, який перешкоджає просуванню Божої праці. Багатьом людям не подобається це твердження, утім я, разом із іншими авторами книг з місіології, переконаний у його правдивості. Ось що говорить Стівен Гаукроджер:

„На порозі двотисячного року більшість місій перебуває у стані кризи. Місіонерські організації змушені скорочувати кількість співробітників, заморожувати заробітну плату і вносити обмеження у нові проекти. Літературу не друкують, а якщо і друкують, то не розповсюджують. Вони не можуть дозволити собі значних затрат, а тому туляться в убогих приміщеннях, працюють на старих комп'ютерах і копірах, користуються транспортом, який віджив свій вік. Це підвищує затрати на їх роботу і знижує ефективність. Проте ресурси є, людям Божим залишається лише жертвувати”.

За моїми підрахунками, близько 35 тис. молодих людей хотіли б присвятити себе певному роду місіонерської діяльності. Шокуючий факт: понад 95% з них так ніколи і не зможуть здійснити своєї мрії через те, що ми неспроможні надати їм фінансову підтримку. Нам бракує книг, інформаційних бюлетенів та інших інструментів, які допомогли б їм утілити своє посвячення у життя – залучити на допомогу церкву та отримати їх фінансову підтримку.

Статистика доводить, що невдалі спроби заручитися фінансовою підтримкою є першою причиною, через яку молоді не вдається стати на шлях місіонерського служіння. Їм потрібна допомога, однак здебільшого ми нічого не робимо для них, адже на це необхідні кошти. Нам завжди необхідно мати наготові матеріали, які могли б стати допомогою тим, хто приймає таке серйозне рішення. Ми витрачаємо великі суми на підтримку зв'язку з тими, кого торкнулися Євангелією. Так і повинно бути. Але що ж примушує нас нехтувати людьми, які прийняли рішення стати місіонерами? Я повторюю: *Божу справу зупиняє брак коштів*.

Коштів нерідко не вистачає на підготовку потенційних кандидатів на місіонерське служіння. Для навчання представників країн другого і третього світу немає достатньо стипендій, тоді як люди, що живуть у багатих країнах, витрачають величезні суми грошей на своє навчання та навчання своїх дітей.

Окрім того, у місіонерів спостерігається брак знарядь праці, необхідних для ефективного виконання поставлених перед ними завдань. Часто вони потребують найпростіших речей: відеоманітофона, книг, велосипеда або автомобіля. Я чимало літаю, а тому цікавлюся літаками. Чи знаєте ви, що *один* звичайний аеробус коштує понад 300 млн фунтів! Чому християни, вирішуючи, чим допомогти місіонерам, мислять так вузько?

Після Лозаннської конференції, яка відбулась у 1974 році, було вирішено приділяти більше уваги задоволенню матеріальних потреб людей, з якими ми ділимося Євангелією. Цей тягар, як не дивно, упав на плечі місіонерів, яким і так не вистачає

коштів для служіння. Якщо церква прагне забезпечувати не лише духовні, але й матеріальні потреби людей, вона повинна взяти на себе відповідальність.

Для того щоб надихнути церкву до місіонерства і молитви за місіонерську працю, теж необхідні гроші. Матеріали і методи інформування, які дозволяють забезпечувати християн необхідною для молитви і дії інформацією, коштують недешево. Кажуть, що такі новітні засоби зв'язку, як Інтернет, дешеві. Так, це правда, однак такими вони стають лише після того, як ви купили комп'ютер і модем, навчили людей користуватися ними і найняли працівника, який забезпечував би безперебійну роботу мережі. На все це потрібні гроші. За моїми підрахунками, нині ми маємо у своєму розпорядженні не більше 10% суми, необхідної для мобілізації церкви на молитву та місіонерську працю. Однак, як не дивно, навіть можливості церкви плідно молитися і планувати свою діяльність перешкоджає брак фінансування.

Я наголошую, що ті, хто планує присвятити себе місіонерському служінню, повинні активно шукати фінансову підтримку і вірити, що їм допомагатимуть із радістю й задоволенням як окремі люди, так і організації, при цьому не почуваючись винними, але пам'ятаючи, що, як учасники справи Божої, вони гідні оплати своєї праці. Але щоб цього досягти, необхідно змінити мислення членів церкви. Чимало з тих, хто зараз читає цю книгу, почнуть більше жертвувати на місіонерське служіння, а хтось не зможе дати більше, ніж уже дає. Моя мета полягає не в тому, щоб навіяти вам почуття провини, але щоб закликати церкву розвивати своє бачення та розуміння потенціалу місій. Тож разом шукаймо Божої волі, навчаючись з Його Слова і один від одного, щоб нам зростати у вірі та послуху й бачити, як фінансування зсуває з мертвої точки наші власні законні потреби і допомагає досягти Євангелією краю землі.

Рекомендована література:

- П. Мейден *„Візьми свою кредитку”*
О. Галлезбі *„Молитва”*
Т. Гітон *„Як створити команду підтримки”*

Список використаної літератури:

- П. Бортвік *„Як бути першокласним християнином”*

7. Прорив Дій 13

У новому тисячолітті нам потрібні 200 тис. нових місіонерів

Упродовж усієї історії церкви ще ніколи не було реалізовано стільки найрізноманітніших програм і проведено стільки широкомасштабних кампаній. Нині ціла низка конфесій і місіонерських організацій ставить перед собою нечувано високі цілі й завдання. Чимало з них об'єднали свої зусилля у спільних проектах на кшталт „Християнству дві тисячі років”, ініціатори якого прагнуть, щоб кожна людина почула Добру Новину і щоб християнські церкви було створено серед кожного народу світу. Вони намагаються зібрати 200 тис. місіонерів, які вирушили б на служіння у нові місіонерські точки. Це бачення отримало назву „Прорив Дій 13”, оскільки наслідує приклад Антіохійської церкви, про яку йдеться у Книзі Дій, 13:2, і яка виявила покору словам Бога: „Відділіть Мені Варнаву і Савла на діло, на яке Я покликав їх”.

Будучи відповідальним за цей бік проекту, я неодноразово відчував відчай через те, що зібрати таку кількість людей здавалося неможливим. Іноді завдання, які ставлять перед нами окремі люди та організації, учасники цього проекту, здаються мені нереальними, безглуздими, а інколи навіть і такими, що не відповідають біблійним принципам. Втім я готовий співпрацювати з усіма, хто любить Господа Ісуса і хто, взявши за основу свого життя вчення Божого Слова, прагне досягти поставленої Господом мети. Однак я усвідомлюю, що цієї мети ніколи не

здійснити без масової мобілізації та навчання мільйонів християн.

Я довго боровся із власними сумнівами та сумнівами тих, хто мене оточував. І Бог дорікнув мені за сумніви. Під час польоту з Кордобы до Буенос-Айреса в 1996 році Бог подарував мені бачення того, як можна досягти цієї мети.

Перш ніж я докладно розповім вам про те, яким чином і звідки взяти 200 тис. місіонерів, подумаймо над ситуацією, що склалася у світі, й характером місіонерської праці, до якої покликано Тіло Христове.

Однією з основних причин залучення до служіння такої великої кількості нових місіонерів є масштабність завдання всесвітньої євангелізації. Нині в Індії мешкає майже стільки ж людей, скільки в 1793 році (коли в цю країну приїхав знаменитий англійський місіонер Вільям Кері) проживало у всьому світі. Статистика доводить, що церква зростає значно швидше, ніж населення земної кулі. Це чудово, однак як же нам підрахувати, скільки місіонерів необхідно для того, щоб охопити Євангелією 6 млрд людей? Я не думаю, що пересічний християнин, навіть житель добре розвиненої країни Західної Європи, може відповісти на це запитання, бо не має жодного уявлення про розміри демографічного вибуху.

Хто візьметься за цю справу?

Розмірковуючи про те, хто займатиметься виконанням такого масштабного завдання, ми найімовірніше думаємо, що воно ляже на плечі „професійних” місіонерів, які присвятили все своє життя свідкуванню про Христа, викладанню Біблії та утворенню нових церков серед тих народів, де їх досі не існувало. Звісно ж, такі місіонери існують, однак якщо ми вважаємо, що займатимуться виконанням Великого Доручення виключно вони, то маємо хибне уявлення щодо того, яку кількість працівників необхідно, аби донести Євангелію до всіх людей Землі.

У такому разі нам варто відкоригувати своє розуміння місіонерської праці. Розгляньмо це питання з чотирьох кутів зору.

По-перше: чимала кількість місіонерів залишає поле своєї діяльності. На це існує безліч причин, як, скажімо, хвороба або бажання працювати в офісі своєї місіонерської організації. Іноді місіонери достроково від'їжджають з місіонерської точки через свою недостатню кваліфікованість. Вони повертаються додому і розпочинають нову для себе діяльність, утім комусь усе ж необхідно зайняти їхнє місце і продовжити служіння. Статистика, на жаль, свідчить про те, що в середньому професійний місіонер проводить на служінні близько 10 років. У світлі цього, можливо, варто переглянути наше сприйняття потенціалу „професійних” місіонерів.

По-друге: для чималої кількості з тих, хто присвячує себе місіонерському служінню, поступово пріоритетом стають справи, які не мають прямого стосунку до євангелізації, наприклад „виготовлення наметів”. Існує дві категорії „виробників наметів”. До першої належать ті, хто навмисне приїхав у чужу країну, щоб ділитися своєю вірою і будувати Царство Боже, однак для забезпечення необхідної для свого служіння підтримки вони відкрили якусь справу. Вони навчені особливостям життя країни, і їхнім основним мотивом є прагнення привести людей до Ісуса Христа. Однак є й ті, хто за Божим провидінням вирішив працювати серед представників інших культур, оскільки знайшов там для себе цікаву роботу. Багато індійців, корейців, філіппінців, американців, британців та громадян інших країн розсіяні по всьому світу саме з цієї причини. Чимало з них відвідують церкви, засновані представниками їхньої ж культури, й не бажають служити людям країни, в якій мешкають. І все ж, якби у них з'явилося бажання присвятити себе місіонерству, вони могли б із невеликими затратами часу та ресурсів стати успішними місіонерами, оскільки вже знайомі з мовою та традиціями народу, серед якого мешкають. Існує статистика, яка показує не лише стан діючої місіонерської сили, але навіть і потенційної. Якими б важливими не були для виконання Великого

Доручення ці дві категорії „виробників наметів”, вони все ж не повністю присвячують своє життя євангелізації, навчанню Біблії і створенню нових церков. Ми вважаємо їх місіонерами, і вони, безумовно, ними є. Однак, підраховуючи кількість людських ресурсів, необхідну для досягнення багатьох амбітних цілей, встановлених церквами, для нас надзвичайно важливо враховувати різноманітність виконуваної місіонерами роботи.

Втілюючи своє бачення у реальність, ми не вказуємо церквам, на яку саме працю вони повинні посилати своїх людей. Нині місії мають нагальну потребу в адміністраторах, механіках та програмістах. Уявіть, скільки фахівців такого плану необхідно, щоб керувати всесвітньою місіонерською кампанією!? І потреба в таких фахівцях не зникає. Кожна організація і конфесія має своє бачення і пріоритети. Однак, підраховуючи, скільки місіонерів нам необхідно для свідкування, навчання Біблії та створення нових церков, надзвичайно важливо не забувати й про тих, хто із тилу забезпечує успішність їхньої праці.

Отож, до складу 200 тис. місіонерів, про яких ми нині молимося, входить й доволі велика кількість людей похилого віку. Багато з них чудово виконують працю „виробників наметів” та інші „закулісні” обов'язки. Дехто з тих, хто вже на пенсії, самі забезпечують себе фінансово, що великою мірою допомагає церквам та місіонерським організаціям, які несуть відповідальність за їхнє утримання. Нині в суспільстві вже не говорять про одну кар'єру, але про дві, три або й чотири. Дехто розпочинає нову кар'єру навіть у віці сімдесяти років. Серед цієї групи населення існує неймовірний потенціал працівників. Вони можуть успішно працювати в домашніх офісах, готувати молодь до служіння, навчати іноземних мов. Коли вам за п'ятдесят, важко вивчати нову мову, хоч і з цього правила існують винятки. Ми сподіваємось, що до лав 200 тис. увійде й чимало „виробників наметів”, а Святий Дух використає їх для досягнення величної мети. У відповідь на наші молитви з'являться й багато працівників, не врахованих статистикою. І лише потрапивши на небеса, ми довідаємося про той внесок, який вони зробили у здійснення нашої спільної мети.

По-третє: чимало людей вирушають туди, де церкви вже існують, а не до народностей, які ще не чули Євангелії. У щомісячній газеті „Місії” за березень 1996 року написано:

„Близько 80% місіонерів їдуть у місця, де церква вже існує, хоч їхня присутність життєво необхідна там, де Євангелію ще не проповідували. У таких місцях потреба набагато нагальніша, ніж у тих, де церкви вже функціонують. Таким чином, кожна помісна церква може зробити свій внесок у справу, сприяючи зміні напрямку, в якому рухаються місіонерські ресурси, та скеровуючи місіонерів у нові, не досягнені Євангелією куточки світу. Дехто може поїхати у закриті для Євангелії країни як „виробник наметів”, з метою отримати можливість свідкувати”.

Четверте: спрощене, традиційне розуміння місіонерської праці збиває нас із пантелику і вносить плутанину в питання визначення оптимальної кількості місіонерів. Ми не просто завойовуємо людей для Ісуса Христа і створюємо нові церкви, але й прагнемо поширити Боже Царство серед народів світу. Нині це не новий підхід у місіонерстві. Упродовж багатьох років його дотримувалися Армія Спасіння та інші християнські організації. Однак до Лозаннської конференції 1974 року небагато євангельських церков розділяли таке бачення. У Лозаннському договорі сказано:

„Хоча примирення з людьми не є примиренням із Богом, як не є примиренням з Богом і соціальний євангелізм або спасіння в розумінні політичного визволення, проте ми підтверджуємо, що євангелізм і соціально-політична діяльність є складовою наших християнських обов’язків. Адже і те й інше є виявом учення про Бога і людину, про любов до ближнього і послух Ісусові Христу”.

Завдяки впливовому блокові, до складу якого входили чимало латиноамериканських християн, на конференції більшістю голосів було прийнято рішення про те, що нам, християнам, необхідно більше піклуватись про насущні потреби людства, поєднуючи соціальну допомогу з основами євангелізму. Звісно ж, щойно дійшовши такого висновку, необхідно відразу ж підрахувати витрати, оскільки для втілення його в життя знадобиться чимало людських та фінансових ресурсів. Мені на думку спадає рух „Молодь з місією” (YWAM), який провадив соціальну роботу в Амстердамі. На певному етапі своєї діяльності він нарахував понад 300 працівників, і це у місті, де так багато церков. Статистика свідчить, що чверть європейських та північноамериканських місіонерів нині зайнята перекладом, євангелізмом, створенням нових церков і навчанням. Три чверті зайняті адміністративною роботою та збиранням фінансових пожертвувань, а також служінням у таких галузях, як сільське господарство, авіація, розвиток суспільства, боротьба з неграмотністю, медицина та допомога нужденним. Дослідження доводять, що зазвичай місіонерам не вистачає часу на те, щоб ділитися Євангелією з невіруючими.

Це надзвичайно небезпечна ситуація. Чи усвідомлюємо ми, скільки співробітників необхідно для налагодженого функціонування шпиталю та клінік для хворих СНІДом, здійснення програми реабілітації дітей у бразильських мегаполісах; скільки співробітників потребують радіо- або телестанції, видавництва Монголії та Болгарії, а також найрізноманітніші проекти в інших місіонерських точках? А як бути зі штатом працівників шкіл, біблійних коледжів та інших освітніх закладів по всьому світі та з іншими завданнями, які стоять перед тими, хто служить у сфері соціальної допомоги? Якщо ми ставимо перед собою амбітні цілі й хочемо допомогти нужденним людям, то повинні забезпечити для їх здійснення необхідну кількість працівників та коштів. Доведімо на власному прикладі, що за умови відсутності необхідної кількості людських та фінансових ресурсів наші амбіції залишаться *порожніми словами*.

Як досягти мети?

Ми вже розглянули чотири причини, які заважають визначити, скільки людей реалістично потрібно для досягнення нашої мети. Ми говорили й про те, що це питання слід розглядати в контексті демографічного вибуху. Декому з нас варто переглянути свої уявлення щодо *методів* досягнення своєї *мети*. Нині майже кожна країна світу (але не кожний народ) посилає і приймає місіонерів. Така ситуація справила значний вплив і на спосіб функціонування „ОМ”. Наприклад, понад двадцять років тому Великобританія була провідною країною щодо кількості місіонерів, які вона відправляла на служіння в інші країни, а нині „ОМ” та інші місії відправляють левову частку своїх місіонерів саме до неї.

Може, комусь і здається, що такий великій кількості, скажімо, бразильців не варто приїжджати до Англії з метою евангелізації, а мешканцям Папуа – Нової Гвінеї – евангелізувати Європу. Японці вже посилають своїх місіонерів у більшість країн світу. І хоч японська церква сама надзвичайно нечисленна, вона доволі здорова, оскільки провадить таку масштабну місіонерську діяльність. Лозаннський договір пророкував такі процеси ще 25 років тому: „Місіонерам необхідно ще більш вільно переміщатися з одного континенту на інший, по всіх шести континентах, у дусі покірного служіння. А головною метою повинно бути прагнення „всіма засобами і якомога швидше надати кожній людині можливість почути, зрозуміти і прийняти Добру Новину”.

Тому, обговорюючи цей складний аспект нашого бачення, не варто вступати у суперечки щодо того, як, кому і що слід робити. До вирішення суперечливих питань необхідно підходити конструктивно, однак досягти поставленої мети ми зможемо лише за умови, що представники всіх конфесій та церковних рухів, об'єднавши свої зусилля, візьмуться до справи. За останні двадцять років місіонерство зазнало кардинальних змін. Важливо не забувати про те, що, молячись про 200 тис. нових

місіонерів, ми молимося не лише про представників західноєвропейських країн, які традиційно були рушійною силою місіонерства. Нині, як і написано в Лозаннському договорі, Святий Дух побуджує людей з *усього* світу залишати свої домівки й вирушати на проповідь Євангелії. Тому завдання мобілізувати 200 тис. місіонерів не є вже таким нездійсненним.

Звісно ж, завжди існує небезпека захопитися поставленою метою настільки, щоб зациклитися на зборі необхідної кількості працівників. Пам'ятайте, що наша першочергова мета – не досягнення, а покора Господу. Я вважаю, що всесвітня євангелізація пов'язана не лише з місіонерством, але й зі зростанням церкви. Щойно місіонер започатковує нову церкву, як вона відразу ж перетворюється на важливу ланку в процесі євангелізації. Саме динамічне поєднання місіонерського служіння та зростання церкви приносить багатий плід. Якщо місцева церква індійської провінції Уттар Прадеш перейметься баченням служити своїм сусідам-мусульманам, то для євангелізації та створення нових церков знадобиться зовсім невелика кількість місцевих місіонерів і служителів із прилеглих до провінції територій. Утім досі нічого подібного не сталося, а тому й існує потреба в тисячах іноземних місіонерів, адже в Уттар Прадеш мешкає понад 150 мільйонів людей, більше 19% з яких – мусульмани.

Така ж ситуація склалася і в Туреччині, куди можна запросто послати ще декілька тисяч місіонерів, однак там, як і раніше, залишиться сила-силенна роботи. Але якщо у країні станеться прорив і внаслідок молитов та служіння 200-400 місіонерів турки почнуть приходити до Ісуса, якщо з'являться турецькі церкви, то вони самі зможуть взяти на свої плечі місіонерське служіння і вдало виконувати його без жодної сторонньої допомоги. Я переконаний, що якщо упродовж наступних кількох років у нас з'явиться хоч би 1/8 від 200 тис. місіонерів і вони нестимуть служіння в районі так званого „вікна 10x40” тобто території, розташованої між 10-ю та 40-ю паралелями, то ми зможемо досягти мети, поставленої перед нами Богом. А поки що очевидним є той факт, що за умови збільшення кількості церков, які припиняють брати активну участь у всесвітньому

місіонерстві, це завдання не вдасться виконати навіть за наявності 200 тис. місіонерів.

У більшості країн світу церква зростає. Дехто із нас сприймає цей факт як належне, а дехто про це навіть і не замислюється. Я хочу звернутись до тих, хто бере участь у процесі збудови церкви: чому б нам не примножувати кількість існуючих церков, скориставшись принципом Книги Дій 13? Чому б не зрощувати церкви, зацікавлені в місіонерському служінні, незважаючи навіть на те, що вони ще молоді й нечисленні? Зрештою Антіохійська церква також була новою і невеликою за кількістю! Такі церкви могли б відряджати на місіонерське служіння своїх Павлів і Варнав, а у місіонерстві відбулася б справжнісінька революція! Хоча нині існує величезна кількість церков, особливо у країнах другого і третього світу, які вважають, що вони на здатні справитися з таким завданням. Може, їм бракує грошей для місіонерів, а може, вони ще недостатньо зрілі й досвідчені. Однак пройде кілька років, й ідея місіонерства перестане навіть спадати їм на думку. Підбадьорює те, що ряд керівників церков у країнах другого та третього світу загорілися ідеєю, про яку йдеться у 13-му розділі Книги Дій. Вони збагнули, що навіть у співпраці з іншою церквою вони все ж можуть послати для проповіді Євангелії хоч одного місіонера.

Які ж підстави мають християни в Англії, США, Канаді та інших заможних країнах, коли вважають, що 200 тис. місіонерів — це надто велика кількість і в них не існує жодної потреби? Зазирніть у глибини своїх сердець. Існує чимало церков, штат оплачуваних співробітників яких перевищує 50 осіб, і при цьому вони не відрядили жодного місіонера у ті куточки землі, де взагалі немає церков і жодна людина ще не чула Євангелії. Такими є шокуючі реалії сьогодення.

Звісно ж, існують і зразкові церкви, які прагнуть рівноваги між вкладанням фінансів у розвиток власної церкви і забезпеченням духовної потреби тих, хто не знає Христа. Втім неправильне розуміння фінансових питань нині надзвичайно впливає на деякі християнські церкви та організації. Деякі християнські діячі, особливо заслужені пастори великих церков, отримують

величезну заробітну плату. Не дивно, що у світі склався стереотип, що американські місіонери коштують занадто дорого. Деякі західні церкви вирішили не посилати більше місіонерів, оскільки вважають, що набагато дешевше допомагати місцевим віруючим. Викривлене розуміння того, скільки насправді потрібно для утримання місцевих робітників, принесло чимало болю та гіркоти в Божу справу.

Лише невелика частина коштів, пожертвованих Божими людьми для місіонерського служіння, призначена для забезпечення потреб міжнародного місіонерства. Якщо ми справді віримо в те, що Євангелія – для всіх, то зобов'язані докласти щонайбільше зусиль, аби змінити стан речей, який нині склався. Кожна людина і церква повинні бути готові палко і зі старанністю жертвувати на місіонерське служіння, на справу спасіння тих, хто ще не знає Господа Ісуса Христа. А керівникам місій варто навчитися сміливіше говорити про необхідність у місіонерах на полі жнив.

Статистика

Я розпочав цей розділ розповіддю про те, як під час польоту з Кордобі до Буенос-Айреса, у той час, коли я переживав розчарування через неможливість зібрати необхідну кількість місіонерів для виконання бачення Дій 13, Бог підбадьорив мене. Як зібрати 200 тис. осіб? Де їх відшукати?

Я усвідомив, що якщо розбити 200 тис. на більш дрібні складові, то ця кількість не здаватиметься такою недосяжною. Таблиця №1 показує, скільки місіонерів необхідно послати кожній церкві відповідно до її розміру. Ключове слово у 13-му розділі Книги Дій – „церква”. Саме церква повинна посилати працівників на Божу ниву. Нині у світі існує понад мільйон церков. Звісно ж, думки про те, чи церква *сама* повинна посилати місіонерів на служіння, чи покладатися у цьому на досвідчені місіонерські організації, розходяться. І я не хочу на сторінках цієї книги знову розгортати дискусію про це. Найімовірніше,

варто відшукати баланс між першим та другим. Про це добре говорять Боб Сджогрин і Білл та Емі Стернз у своїй книзі „Майте бачення”:

„Незалежно від того, хто посилає місіонерів – місіонерська організація чи місцева церква, вони роблять це у співпраці. Участь церкви у цьому процесі надзвичайно корисна для неї самої, оскільки допомагає їй краще відчувати, як сильно Бог прагне спасти весь світ”.

Таблиця №1 доводить, що поставленої мети можна досягнути, якщо участь у її досягненні візьмуть хоч 100 тис. церков.

Таблиця №1

Скільки церков потрібно для того, щоб послати 200 тис. нових місіонерів (відповідно до країн та територій). (Тут представлено менше 10% церков, що існують у світі).

Східна Європа	5 000
Великобританія	5 000
Скандинавія та Фінляндія	1 200
Західна Європа	4 800
Східна Азія	4 000
Південна Азія (включно Індія, Пакистан, Непал і Шрі-Ланка)	15 000
Корея	5 000
Нова Зеландія	1 000
Канада	5 000

Центральна Америка та Мексика	5 000
Сполучені Штати Америки	25 000
Карибські острови	1 000
Південна Америка	10 000
Австралія	2 000
Південна Африка	4 000
Решта Африки	6 000
Решта світу	1 000
Разом	100 000

Таблицю №1 слід розглядати разом із таблицею №2, що подає кількість місіонерів, яких необхідно підготувати та відрядити на служіння різним за розміром церквам.

Таблиця № 2

Церкви (чисельність) Відрядити	Послать
10 000	20
5 000	10
2 000	5
1 000	4
500	2
Менше 500	1

200 тис. ще варто розглядати відповідно до того, які країни світу посилатимуть місіонерів. Це видно з таблиці №3. Ми не

можемо вказувати Богові, звідки Йому посилати місіонерів, однак, найімовірніше, Він залучить представників церков усього світу.

Таблиця № 3

Кількість церков у країнах світу

Західна Європа	
Ірландія	100
Бельгія	100
Франція	150
Іспанія	150
Португалія	100
Італія	100
Греція	50
Австрія	50
Швейцарія	1 000
Німеччина	2 000
Нідерланди	1 000
Разом	4 800

Скандинавія	
Норвегія	500
Данія	100
Швеція	300
Фінляндія	300
Разом	1 200

Східна Європа	
Польща	500
Чехія	100
Словаччина	100
Угорщина	350
Румунія	200
Болгарія	50
Україна	300
Албанія	100
Латвія	50
Білорусь	30
Естонія	55
Литва	50
Хорватія	30
Словенія	30
Сербія	55
Росія	3 000
Разом	5 000

Центральна Америка	
Гватемала	1 000
Нікарагуа	350
Панама	200
Ель Сальвадор	400
Коста-Ріка	1 000
Мексика	2 000
Беліз	50
Разом	5 000

Південна Америка	
Аргентина	1 250
Болівія	500
Чилі	1 000
Перу	250
Еквадор	250
Парагвай	250
Уругвай	250
Колумбія	500
Венесуела	500
Гайана	100
Суринам	100
Французька Гвіана	50
Бразилія	5 000
Разом	10 000

Африка	
Ангола	100
Камерун	100
Єгипет	200
Ефіопія	500
Гана	500
Кенія	500
Мадагаскар	100
Малаві	100
Мозамбік	100
Нігерія	2 000
Руанда	100
Південна Африка	4 000
Судан	200
Танзанія	500
Уганда	200
Заїр	300
Замбія	100
Зімбабве	100
Решта Африки	300
Разом	10 000

Східна Азія	
Філіппіни	1 000
Індонезія	500
Малайзія	500
Сінгапур	500
Гонконг	500
Японія	200
Таїланд	100
Бірма	100
Тайвань	50
Решта Азії	550
Разом	4 000

Австралія і Нова Зеландія	
Австралія	2 000
Нова Зеландія	1 000
Папуа – Нова Гвінея	200
Острови Тихого океану	100
Разом	3 300

Багато хто може звинуватити мене в тому, що я видаю бажане за дійсне. Так, реальність набагато жорстокіша, ніж дані таблиці. Але насправді не така вже й безнадійна. У таблиці №1 сказано, що двомстам великих церков слід відрядити для місіонерського служіння 20 працівників. У світі ж існують тисячі таких церков, і сотні з них уже стали на цей шлях. У тій

же таблиці ми пропонуємо, щоб 50 тис. церков підготувати по одному місіонеру. Здається, ніби кількість церков у світі не така вже й велика, однак їх існує декілька мільйонів, і, більше того, чимало з них уже зробили це.

Цифри – це ще не все

На цифрах зациклюватися не варто. Спонукайте свою церкву, як і всю конфесію до активних дій. Нехай вони переймуть це бачення, адаптують його до своєї конкретної ситуації, попередньо звернувшись до Бога і попросивши мудрості у цьому питанні. Молитва – найважливіша складова цього процесу. У 9-му розділі Євангелія від Матвія Сам Господь наказує нам молитися Господареві жнив, щоб Він послав працівників на Своє поле. Якщо ви вирішите молитися про 200 тис. нових працівників на Господній ниві, то слава Богу! Однак при цьому не дивіться зверхньо на тих, хто ставить перед собою значно скромніші цілі, досягнення яких усе ж є надзвичайно важливим для Тіла Христового.

Важливо пам'ятати, що бачення, описане в 13-му розділі Книги Дій, матиме успіх, лише якщо його досягати у гармонії з іншими баченнями і керуючись Божественними принципами, які Бог заповідав для церкви. Дозвольте нагадати деякі з них, адже вони повинні бути складовою процесу мобілізації місіонерів для праці на Божій ниві та поширення Євангелії серед усіх народів.

По-перше: наші церкви потребують оновлення та відновлення об'єктивного сприйняття реальності. Для нас, християн, настав час перестати гратись у віру і почати прислухатися до Божого заклику, який Він робить нам сьогодні, а також прагнути зруйнувати перешкоди, які стоять на заваді єдності між різними церквами та конфесіями, щоб дозволити Святому Духові використовувати кожного з нас.

По-друге: ми також потребуємо „пробудження в благодаті”, оновленого розуміння любові, про яку йдеться у 1 Посланні до

коринтян. Доки ми не навчимося з любов'ю ставитися одне до одного, як до окремих людей, так і організацій, – наше велике бачення щодо кількості нових працівників залишатиметься лише баченням. У справі досягнення поставленої перед нами мети *кожен* член Тіла Христового є безцінним.

По-третьє: нам необхідно виробити в собі дисциплінованість у молитві, вивченні Божого Слова та жертвуванні. Це – невід'ємна умова виконання даного нам Богом бачення.

По-четверте: нам слід усвідомити, що негативне мислення може підірвати наші сили та зруйнувати бачення. Історія доводить, що Бог нерідко діє таким чином, що нам здається абсолютним безглуздом. Наше розуміння логіки не збігається з Божим. 43-річний досвід служіння по всьому світу та спілкування з тисячами людей доводить: ми намагаємося досягти вищої міри професіоналізму у всьому, що робимо, однак Бог нерідко досягає небачених результатів, використовуючи дивних, на наш погляд, людей, організації та ситуації. Тож не очікуймо, що пошук 200 тис. нових місіонерів буде для церкви простою і нетривалою у часі справою.

8. Проблемознавство

*Де немає биків, там ясла порожні,
а щедрість врожаю у силі вола.*

Притчі 14:4

Коли я вперше писав цю книгу, одним із моїх найбільших бажань було побачити пробудження через благодать, особливо серед працівників міжнародних місій. Пізніше ми поєднали розділ «Благодать» з розділом «Лідерство» – так з'явився буклет «Лідерство, оновлене благодаттю», який ми роздаємо людям.

Якщо бути чесним, то інколи здається, що все навколо стає гіршим. Але помітно також багато позитивних зрушень. Знову й знову ми чуємо про напружені відносини між тими, хто несе Євангеліє в світ. Чимало місцевих громад переживають дуже важкі та складні процеси розділення. На мою думку, те, що я написав у минулому, не змогло донести читачам мою теологію «проблемознавства», тому я хочу спробувати зробити це зараз. Це, власне, мій термін, але він стосується Бога й описує те, як Бог діяв і діє протягом тисяч років.

З одного боку, Біблія сповнена повчань та настанов про те, як жити реальним і цілісним життям праведника. Якщо ми керуватимемось 13-м розділом 1 Послання до коринтян, то це цілком змінить наше життя і наші церкви. Я виклав ці думки в одній із моїх попередніх книг «Революція любові» (*The Revolution of Love*).

З іншого боку, ми бачимо, що Бог працює через різноманітні, як я їх називаю, «проблемні ситуації», звідки я і взяв мій термін «проблемознавство». Багато років я використовую мною ж вигадану приказку: «Де двоє чи троє зібрані в Ім'я Його, там рано

чи пізно виникне проблема». Майже завжди слухачі сміються. Потім я запитую, хто з таким стикався, і більшість людей піднімають руки. Після цього я пояснюю суть проблемознавства. Все просто: Бог, у Своєму терпінні, милосерді і великому бажанні привести до Себе людей, часто робить великі справи у розпалі проблем. Це не може бути виправданням, щоб грішити чи створювати проблеми, навпаки, кожен християнин повинен думати про протилежне, але такою є зворотна сторона медалі. Бог працює саме так, і це демонструє велика частина Книги Дії та більшість послань.

Книга Гордона МакДональда «Відбудуйте ваш зламаний світ» (*Rebuilding Your Broken World*) та багато інших чудових книг допомогли мені вибудувати таке переконання, і зараз воно міцно вкоренилося в моєму серці. Це допомогло мені зрозуміти Бога і Божу роботу більше, ніж будь-що інше. Я іноді називаю це «радикальною благодаттю».

За 57 років у більш ніж 90 країнах, у тисячах церков та інших організацій я часто стикався з тими чи іншими проблемами. Іноді їх причиною стає гріх, в якому необхідно розкаятись. В інших випадках причиною всього стає просто нерозумна поведінка Його дітей. Я вже казав і переконаний в тому, що незалежно від того, наскільки ми сповнені Святим Духом, ми все одно залишаємось людьми. А наша людська природа має як хорошу сторону, так і проблемну.

Я захоплююсь багатьма християнськими лідерами і намагаюсь ставитись до них відповідно до того, що мені велить благодать Божа. Проте за всі ці 57 років я бачив, як християнські лідери, включаючи місіонерів, роблять безглузді вчинки та говорять ще безглуздіші речі... Інколи це роблю і я. Хоча, коли я придивився ретельніше, то побачив, що Бог працює посеред таких ситуацій. Можливо, ви не схочете це читати, але я бачив, як Бог використовує багатьох людей, що живуть у гріху. Ми бачили пасторів, яких використовував Бог. Вони приводили людей до покаяння, їхні церкви зростали, а багато парафіян отримували хороше духовне навчання. А як пізніше виявлялось, ті пастори постійно зраджували своїм друзинам.

Я говорю про сімейних людей, батьків, у яких були діти. Звісно, з плином часу вони пожинали плоди своєї поведінки – їх звільняли з роботи, інколи вони розлучались або траплялось ще гірше. Через кілька років можна було зустріти цього чоловіка з новою дружиною і з'ясувати, що Бог використовує його в служінні. Якби я писав книгу саме про це, то зміг би навести сотні подібних прикладів. Як ми можемо це пояснити? ПРОБЛЕМОЗНАВСТВО? Двома іншими ключовими словами є Таємниця та Милість. Останні вірші Послання до римлян, 11, допомагали мені знову і знову. *«О глибино багатства, і премудрості, і знання Божого! Які невідомі присуди Його, і недосліджені дороги Його!»*

Декому, особливо лідерам, дуже важко зрозуміти, що Бог іноді могутньо працює через людей, які, на думку перших, використовують помилкову теологію. Як так може бути? Я зустрічав людей, засмучених деякими проповідниками на телебаченні. Багато хто каже мені, що більше навіть не буде дивитися такі передачі. Написано чимало статей проти певних християнських телеканалів, і з деякими з них я погоджуюсь. Те, що я іноді бачив і чув на християнських каналах, доводило мене до сліз, особливо неймовірні трюки під час збору коштів. Але не дивуйтеся, коли, потрапивши на небеса, ви зустрінете сотні тисяч тих, хто прийшов до Христа завдяки деяким таким служінням. Можливо, нам потрібно ставитись до цього так, як ставився апостол Павло в Посланні до филип'ян 1:15-18? Очевидно, але важко сприйняти, що Бог використовує служіння і людей, з якими ми нічого не хотіли б мати спільного. Здається, що Він підтримує служіння, яким би я не надіслав навіть 5 € або \$. Ми хочемо пояснити подібні речі та спробувати вмістити їх у нашу свідомість, але вони туди не помістяться! Відповідь – Проблемознавство. Мені знадобиться ціла книга, щоб пояснити це детально. Вже є два письменники, які хочуть допомогти мені її написати, але я сумніваюсь, що нам вдасться. Все буде занадто проблематичним!

Інша важлива сфера, де люди стикаються з багатьма проблемами, – це фінанси та збір коштів для місій і проєктів. За

допомогою страшних історій ми можемо «переконати» слухачів у всьому, що завгодно. Тому люди розповідають страшні історії про неналежне використання коштів на місцях, через що інші вже з остраху не надсилають взагалі ніяких грошей. Про гаряче словосполучення «залежність від спонсорів» були написані дуже гострі статті та книги. Я впевнений, що вони призводять до багатьох непорозумінь. Перекоаний, із плином часу стане зрозуміло, що щедрість та певний ризик, який пов'язаний із підтримкою якогось проекту (наприклад, школи для бідних) навіть за тисячі кілометрів, були позитивними факторами в розповсюдженні Євангелія та розбудові Його церкви. Я хотів би мати час та здібність, щоб присвятити цьому книгу.

Дехто не хоче підтримувати нову школу чи подібний проект, якщо не побачить, що він одразу зможе стати самоокупним. Це велика помилка, особливо в таких регіонах, як Індія. Самостійним школам в Індії надавали великого значення впродовж багатьох років, і саме тому зараз там зовсім небагато хороших шкіл для злиденних людей (в основному для касты далітів та людей з племен), тоді як існують тисячі шкіл для тих, хто може за них заплатити (я не кажу, що це неправильно). У складній ситуації зuboжіння ми повинні розуміти, що спершу необхідно вкласти багато грошей, перш ніж проект зможе сам себе утримувати. У випадку шкіл може знадобитися кілька десятків років, перш ніж люди, що їх закінчать, отримають робочі місця, і ситуація з фінансами якось зміниться. Чи можуть люди хоча б уявити весь трагізм ситуації в Індії, де майже 300 мільйонів населення є заручниками злидарства та приниження? Таких надзвичайних ситуацій безліч по всьому світу, і для них потрібна надзвичайна щедрість. Якщо розкидатись направо і наліво погрозами про залежність від спонсорів, то це може стати великою перешкодою. Це не значить, що ми не повинні бути проникливими й уважними щодо того, куди ми жертвуємо. Найважливішим фактором є правильні люди на місцях, які керуватимуть фінансами та проектами. Проте навіть якщо щось піде не так і виникне якась проблема, я впевнений, що час покаже, що Бог діяв навіть більше у розпалі проблем, ніж ми могли тоді

увияти. Люди, церкви чи організації, які вважають, що вони змарнували гроші на проєкті, який зовсім не вдався, можуть виявити багато чудових наслідків їхнього жертвування, коли потраплять на небо. В таких випадках ми повинні мати більше мудрості та здорового глузду й остерігатися того, що я називаю деструктивним ідеалізмом. Якщо цей ідеалізм поєднується зі схильністю до досконалості, що притаманно багатьом із нас, це призводить до багатьох розчарувань, роз'єднаності й розгубленості. Саме тому існує так багато критичних книжок про чиєсь вчення чи програму дій, що створює спотворену картину інших людей, церков та організацій, а також їхньої діяльності. Трохи більше мудрості, терпіння та смирення відіграють велику роль в тому, щоб привести нас до кращої реальності та перемоги.

Сьогодні серед місій та церковних лідерів точиться полеміка більша, ніж я бачив за все своє життя. Є велика група людей, які хочуть, щоб їх вважали біблійними чи євангельськими християнами. Проте здається, що вони ледь помітно заперечують саму суть віри — загубленість всіх, хто не з Христом, заступницьку смерть Ісуса Христа та багато інших базових доктрин, які сповідували євангельські лідери та організації впродовж сотень років.

Я вважаю, що багато книжок є занадто критичними стосовно церкви та сучасного всесвітнього євангельського руху, який зараз охоплює сотні мільйонів людей майже із кожної країни світу. Здається, що вони стверджують, ніби Хадсон Тейлор, Джон Стотт, Біллі Грем, Жан Кальвін, Вочман Ні, Бакхт Сінгх, Вільям Кері, Френсіс Шеффер, Чарльз Сперджен, Д. Л. Муді, Фесто Ківенгер, Вільям Бут, Джон Уеслі, Емі Кармайкл, Августин Блаженний і сотні інших, які допомогли цьому руху стати тим, чим він є сьогодні, робили все неправильно. Вони можуть цього прямо не говорити, але їхні публікації чітко на це вказують. Їхні книги, які вже здобули популярність, мають чимало хороших думок, але знову й знову відходять від істини, залишаючи своїх читачів у сумнівах та сум'ятті, що вже спричинило великі суперечки в Церкві, розпад деяких помісних церков. Природним наслідком часто стає критика своєї власної

церкви чи деномінації. Тоді багатьох змушують піти зі своєї громади та започаткувати нові церкви, які засновуються радше на протесті, ніж на біблійній істині. Як на мене, це призводить до незнаного раніше рівня «проблемознавства». Серед цього всього, на мою думку, нам потрібно більше мудрості, любові та розуміння, ніж будь-коли. Ми повинні частіше звертати погляд на Ісуса під час складнощів та випробувань.

Якщо ви дочитали до цих пір, тоді я б хотів отримати від вас електронний лист з розповіддю про те, що Бог робить у вашому житті. Мені стане в пригоді інформація про те, чи ви читали якісь із моїх попередніх книг: «Революція любові» (*Revolution of Love*), «Літературний євангелізм» (*Literature Evangelism*), «Спрага реальності» (*Hunger for Reality*) (початкова назва «Прийти, прожити, померти» (*Come, Live, Die*)), «Нема шляху назад» (*No Turning Back*) та мою останню книгу «Краплі з крану, що протікає» (*Drops from a Leaking Tap*). Важко повірити, що ця книга розповсюдилась накладом понад мільйон примірників і була перекладена на майже 50 мов

Зміст

Подяка	3
Передмова	5
Вступ.	9
1. Благодать – основа місіонерської праці	11
2. Ми – свідки Йому.	23
3. Особиста ініціатива	36
4. Мобілізація на місіонерство	55
5. Звідки взятися майбутнім місіонерам?.	70
6. Фінансування місіонерства.	83
7. Прорив Дій 13	97
8. Проблемознавство	116

eBooks for download
east.om.org/ebooks

Геть із зони комфорту!

Бачення!
Благодать!
Дія!

Ця книга може серйозно
змінити ваше ставлення!

Її автор влучив прямисінько в ціль.

„Геть із зони комфорту!” – крик його душі, заклик позбутися
захованої глибоко у наших серцях фальшивої супердуховності.

Підхід Джорджа Вервера до місіонерства здоровий,
чесний і повністю відповідає біблійним принципам. Навіть після сорока
років своєї діяльності автор книги, як і раніше, готовий навчатися
і змінюватися, очікуючи того ж від інших. Ця книга розповідає про те,
як багато християн вважають, що місіонерське служіння – це не їхня справа,
і мають нереалістичне, відірване від життя уявлення про місії. Вона
допоможе змінити вашу думку про сутність місіонерської праці.
Джордж Вервер відомий у багатьох куточках світу своїм умінням
залучати людей до служіння. Книгу „Геть із зони комфорту!”
необхідно прочитати тим, хто готовий прийняти Божу благодать і,
залишивши свою зону комфорту, на ділі дізнатися,
у чому полягає Божий план для його життя.

Джордж Вервер — засновник і міжнародний директор
місіонерської організації „Обітниця миру”
(Operation Mobilisation або, скорочено, OM).

Його покликання – нести Боже Слово
всьому світові.

ISBN: 978-617-503-125-4

9 786175 031254

Джордж Вервер

**Геть із зони
комфорту!**

Бачення!
Благодать!
Дія!

